

BESCHIKKING VAN DE PRESIDENT VAN HET GERECHT
30 juni 1999 *

In zaak T-13/99 R,

Pfizer Animal Health SA/NV, vennootschap naar Belgisch recht, gevestigd te Louvain-la-Neuve (België), vertegenwoordigd door I. S. Forrester, QC, E. Wright, Barrister, en M. Powell, Solicitor, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van A. May, advocaat aldaar, Grand-Rue 31,

verzoekster,

ondersteund door

Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino en Asociación Española de Criadores de Vacuno de Carne, verenigingen naar Spaans recht, gevestigd te Madrid en te Barcelona (Spanje), vertegenwoordigd door J. Folguera Crespo en A. Gutiérrez Hernández, advocaten te Madrid, J. Massaguer Fuentes en E. Navarro Varona, advocaten te Barcelona, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van Bonn en Schmitt, advocaten aldaar, Val Sainte-Croix 7,

Fédération européenne de la santé animale (Fedesa) en Fédération européenne des fabricants d'adjuvants pour la nutrition animale (Fefana), gevestigd te Brussel, vertegenwoordigd door D. Waelbroeck en D. Brinckman, advocaten te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van E. Arendt, advocaat aldaar, Rue Mathias Hardt 8-10,

* Procestaal: Engels

en

H. Kerckhove en P. Lambert, woonachtig te Wingene (België), vertegenwoordigd door J. Bourgeois, advocaat te Brussel, en N. Köhncke, advocaat te Düsseldorf, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van A. May, advocaat aldaar, Grand-Rue 31,

intervenienten,

tegen

Raad van de Europese Unie, vertegenwoordigd door J. Carbery en M. Sims, juridisch adviseurs, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij A. Morbilli, directeur-generaal van de directie juridische zaken van de Europese Investeringsbank, Boulevard Konrad Adenauer 100,

verweerder,

ondersteund door

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door P. Oliver en T. Christoforou, juridisch adviseurs, en F. Ruggeri Laderchi, lid van de juridische dienst, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij C. Gómez de la Cruz, lid van de juridische dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

Koninkrijk Denemarken, vertegenwoordigd door J. Molde, afdelingshoofd bij het Ministerie van Buitenlandse zaken, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Deense ambassade, Boulevard Royal 4,

Koninkrijk Zweden, vertegenwoordigd door A. Kruse, adviseur bij het Ministerie van Buitenlandse zaken, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Zweedse ambassade, Rue Heinrich Heine 2,

en

Republiek Finland, vertegenwoordigd door H. Rotkirch, directeur van de juridische dienst van het Ministerie van Buitenlandse zaken, en T. Pynnä, juridisch adviseur bij hetzelfde ministerie, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Finse ambassade, Rue Heinrich Heine 2,

intervenienten,

betreffende een verzoek, strekkende tot opschorting van de tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 2821/98 van de Raad van 17 december 1998 tot wijziging, wat betreft de intrekking van de toelating van bepaalde antibiotica, van richtlijn 70/524/EEG betreffende toevoegingsmiddelen in de diervoeding (PB L 351, blz. 4), of tot verkrijging van iedere andere voorlopige maatregel,

geeft

DE PRESIDENT VAN HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG

de navolgende

Beschikking

Rechtskader

- 1 Op 23 november 1970 heeft de Raad richtlijn 70/524/EEG betreffende toevoegingsmiddelen in de veevoeding (PB L 270, blz. 1; hierna: „richtlijn 70/524”) vastgesteld. Deze richtlijn, die meerdere malen is gewijzigd, bevat in bijlage I een lijst van toevoegingsmiddelen waarvan de verwerking in diervoeding op communautair niveau voor onbepaalde tijd is toegelaten, met vermelding van de voorwaarden waaronder die verwerking mag plaatsvinden.
- 2 In zijn oorspronkelijke versie omschreef artikel 2 van richtlijn 70/524 toevoegingsmiddelen als „stoffen die, wanneer zij worden verwerkt in veevoeders, invloed kunnen uitoefenen op de eigenschappen van de veevoeders of op de producten van dieren”.
- 3 De bij richtlijn 70/524 ingevoegde regeling is ingrijpend gewijzigd bij richtlijn 96/51/EG van de Raad van 23 juli 1996 tot wijziging van richtlijn 70/524 (PB L 235, blz. 39; hierna: „richtlijn 96/51”). Artikel 2 van richtlijn 96/51 bepaalt, dat de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking doen treden om aan het bepaalde in artikel 1, punt 4 (artikelen 6, lid 1, 9 D,

lid 2, 9 E, lid 3, 9 F, 9 G, 9 H, 9 I, 9 J, 9 N en 9 O), en punten 10, 12, 19 en 20 op 1 april 1998 en aan de overige bepalingen op 1 oktober 1999 te voldoen.

- 4 Bij artikel 1, punt 3, sub i, van richtlijn 96/51 is artikel 2, sub a, van richtlijn 70/524 vervangen door:

„a) ‘toevoegingsmiddelen’: stoffen of preparaten die in diervoeding worden gebruikt teneinde:

- de eigenschappen van de voedermiddelen of van de mengvoeders voor dieren of van de dierlijke producten gunstig te beïnvloeden, of
- te voldoen aan de voedingsbehoeften van de dieren, of de dierlijke productie te verbeteren, met name door in te werken op de maag- en darmflora of op de verteerbaarheid van de diervoeders, of
- aan de voeding elementen toe te voegen die het makkelijker maken om bijzondere voedingsdoelen te bereiken of tegemoet te komen aan specifieke tijdelijke behoeften inzake voeding bij de dieren, of

- door dierlijke uitwerpselen veroorzaakte hinder te voorkomen of te beperken, of de leefomgeving van de dieren te verbeteren;

aa) 'micro-organismen': kolonie vormende micro-organismen;

aaa) 'toevoegingsmiddelen voor het in het verkeer brengen waarvan een persoonsgebonden vergunning vereist is' zoals bedoeld in bijlage C, deel I;

aaaa) 'andere toevoegingsmiddelen': toevoegingsmiddelen voor het in het verkeer brengen waarvan geen persoonsgebonden vergunning vereist is zo als bedoeld in bijlage C, deel II".

5 Artikel 9 G van richtlijn 70/524, zoals ingevoegd bij artikel 1, punt 4, van richtlijn 96/51, bepaalt:

„1. De in artikel 2, onder aaa, bedoelde toevoegingsmiddelen [toevoegingsmiddelen voor het in het verkeer brengen waarvan een persoonsgebonden vergunning vereist is zoals bedoeld in bijlage C, deel I] die vóór 1 januari 1988 in bijlage I zijn opgenomen, worden vanaf 1 april 1998 voorlopig toegelaten en naar bijlage B, hoofdstuk I, overgebracht om opnieuw te worden geëvalueerd als toevoegingsmiddel waarvoor een persoonsgebonden vergunning wordt afgegeven aan diegene die verantwoordelijk is voor het in het verkeer brengen.

2. Met het oog op de nieuwe evaluatie moet voor de in lid 1 bedoelde toevoegingsmiddelen vóór 1 oktober 1998 een nieuwe vergunning worden

aangevraagd. Deze aanvraag moet door de verantwoordelijke van het dossier op basis van de oude vergunning of door zijn rechthebbende(n), tezamen met de in artikel 9 N bedoelde monografie, respectievelijk het in artikel 9 O bedoelde signalement, via de rapporterende lidstaat bij de Commissie worden ingediend; een afschrift wordt toegezonden aan de andere lidstaten, die de ontvangst ervan bevestigen.”

- 6 Artikel 11 van richtlijn 70/524, in de versie voortvloeiend uit de vervanging bij artikel 1, punt 1, van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984 tot wijziging van richtlijn 70/524 (PB L 319, blz. 13; hierna: „richtlijn 84/587”), zoals gewijzigd bij artikel 1, punt 7, van richtlijn 96/51, bepaalt:

„1. Indien een lidstaat op basis van een omstandige motivering op grond van nieuwe gegevens of een nieuwe beoordeling van de bestaande gegevens na de aanneming van de betreffende bepalingen, constateert dat één der toegestane toevoegingsmiddelen of het gebruik ervan onder de eventueel vastgestelde voorwaarden een gevaar oplevert voor de gezondheid van mens of dier of voor het milieu, hoewel het voldoet aan de eisen van deze richtlijn, kan deze lidstaat de toepassing van de desbetreffende bepalingen op zijn grondgebied tijdelijk schorsen of beperken. Hij stelt de overige lidstaten en de Commissie onmiddellijk op de hoogte en geeft daarbij de redenen van zijn beslissing op.

2. De Commissie onderzoekt zo spoedig mogelijk de door de betrokken lidstaat aangevoerde redenen, raadpleegt de lidstaten in het kader van het permanent comité voor diervoeders, brengt vervolgens onverwijld advies uit en treft de nodige maatregelen.

3. Indien de Commissie oordeelt dat wijzigingen van de richtlijn noodzakelijk zijn om de in lid 1 genoemde moeilijkheden te ondervangen en de bescherming van de gezondheid van mens, dier of milieu te verzekeren, leidt zij de procedure van artikel 24 in om deze wijzigingen vast te stellen; in dat geval kan de lidstaat de door hem genomen maatregelen handhaven totdat die wijzigingen van kracht worden.”

- 7 Artikel 24 van richtlijn 70/524, zoals ingevoegd bij artikel 1, punt 1, van richtlijn 84/587 en laatstelijk gewijzigd bij bijlage I van de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden en de aanpassing van de verdragen waarop de Europese Unie is gegrondvest (PB 1994, C 241, blz. 21; hierna: „Toetredingsakte”), bepaalt:

„1. In de gevallen waarin wordt verwezen naar de in dit artikel omschreven procedure, wordt deze onverwijld bij het comité [permanent comité voor diervoeders] ingeleid door zijn voorzitter, hetzij op diens initiatief, hetzij op verzoek van een lidstaat.

2. De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt binnen de twee dagen advies uit over dit ontwerp. Het comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij stemming in het comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de lidstaten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

3. De Commissie stelt de maatregelen vast en legt deze onmiddellijk ten uitvoer, wanneer zij in overeenstemming zijn met advies van het comité. Wanneer zij niet in overeenstemming zijn met het advies van het comité of bij gebreke van een advies, doet de Commissie onverwijld een voorstel betreffende te nemen maatregelen aan de Raad toekomen. De Raad stelt de maatregelen vast met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

[The Commission shall adopt the measures and implement them forthwith where they are in accordance with the opinion of the committee. Where they are not in

accordance with the opinion of the committee, or if no opinion is delivered, the Commission shall without delay propose to the Council the measures to be adopted. The Council shall adopt the measures by a qualified majority.]

Indien na verloop van een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de indiening van het voorstel bij de Raad, deze geen maatregelen heeft vastgesteld, worden de voorgestelde maatregelen door de Commissie genomen en onmiddellijk ten uitvoer gelegd, tenzij de Raad zich met eenvoudige meerderheid van stemmen tegen genoemde maatregelen heeft uitgesproken.”

- 8 Het in artikel 24 van richtlijn 70/524 bedoelde permanent comité voor veevoerders is ingesteld bij besluit 70/372/EEG van de Raad van 20 juli 1970 tot instelling van een permanent comité voor veevoerders (PB L 170, blz. 1). Het is samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten, onder voorzitterschap van een vertegenwoordiger van de Commissie.
- 9 Bij besluit 76/791/EEG van 24 september 1976 tot instelling van een wetenschappelijk comité voor de diervoeding (PB L 279, blz. 35), heeft de Commissie een wetenschappelijk comité voor de diervoeding (hierna: „WCD”) ingesteld. Dit besluit is ingetrokken bij besluit 97/579/EG van de Commissie van 23 juli 1997 houdende de instelling van wetenschappelijke comités op het gebied van de gezondheid van de consument en de voedselveiligheid (PB L 237, blz. 18), waarvan artikel 2, leden 1 en 3, het volgende bepaalt:

„1. De wetenschappelijke comités worden geraadpleegd in de gevallen waarin de gemeenschapswetgeving dit voorschrijft. Voorts kan de Commissie besluiten de

comités te raadplegen over andere aangelegenheden die van bijzonder belang zijn voor de gezondheid van de consument en de voedselveiligheid.

(...)

3. Op verzoek van de Commissie brengen de wetenschappelijke comités wetenschappelijk advies uit over aangelegenheden betreffende de gezondheid van de consument en de voedselveiligheid (...)"

- 10 Blijkens de bijlage bij besluit 97/579 omvat het bevoegdheidsgebied van het WCD „Wetenschappelijke en technische aangelegenheden betreffende de voeding van dieren, de gevolgen daarvan voor de gezondheid van het dier en voor de kwaliteit en onschadelijkheid van producten van dierlijke oorsprong en betreffende de ten behoeve van diervoeding toegepaste technologieën.”
- 11 Voorts bepaalt artikel 8, lid 1, van richtlijn 70/524, zoals gewijzigd bij richtlijn 96/51:

„Het bij besluit 76/791/EEG [, van 24 september 1976,] ingestelde wetenschappelijk comité voor de diervoeding heeft tot taak de Commissie, wanneer die

daarom verzoekt, bij te staan voor elk wetenschappelijk vraagstuk met betrekking tot de toevoegingsmiddelen die in diervoeding worden gebruikt.”

Feiten

- 12 Algemeen gedefinieerd, is een antibioticum een substantie van biologische of synthetische oorsprong, die specifiek werkzaam is in een essentieel stadium van de metabolie van bacteriën (antibacteriële agentia) of van schimmels (schimmeldodende agentia).
- 13 Antibiotica dienen, zowel bij mens als dier, voor de behandeling van diverse bacteriële ziekten. Bij dieren kunnen antibiotica voor therapeutische of profylactische doeleinden of als groeibevorderend middel worden gebruikt.
- 14 Voorts staat vast, dat met antibiotica bestreden bacteriën resistenties tegen die antibiotica kunnen ontwikkelen. Met de resistentie tegen antibiotica wordt derhalve bedoeld dat een bacterie kan leven in aanwezigheid van een antibioticum dat onder normale omstandigheden haar reproductie zou beletten of haar zou doden. Wanneer een bacterie resistent is geworden tegen een antibioticum, is behandeling met dat antibioticum niet meer doeltreffend. Bovendien kan een tegen een van de leden van een groep antibiotica resistentie bacterie eveneens resistent worden tegen andere antibiotica van dezelfde groep; dit laatste heet „gekruiste resistentie”.
- 15 De laatste jaren is een vertraging vastgesteld in de ontwikkeling van doeltreffende nieuwe chemotherapeutische antibacteriële agentia ter bestrijding van bepaalde ziekteverwekkende stoffen. Dienaangaande zij erop gewezen, dat de *Enterococcus*

faecium (*E. faecium*)-bacteriën een resistentie hebben ontwikkeld tegen alle toegelaten antibiotica, waaronder ook vancomycine. In wetenschappelijke kringen is men het erover eens, dat er een reëel gevaar bestaat dat antibiotica op korte én op lange termijn hun doeltreffendheid verliezen, dat minder nieuwe remedies worden ontwikkeld en dat zich een permanente resistentie tegen een zeker aantal remedies ontwikkelt.

- 16 De aanbevelingen van Kopenhagen inzake antimicrobiële resistentie, een rapport van een in september 1998 op aansporing van de directeuren-generaal/hoofden van medische diensten in de Europese Unie te Kopenhagen gehouden conferentie over de microbiële resistentie, geven te kennen dat „de resistentie tegen antimicrobiële agentia een groot probleem voor de volksgezondheid in Europa vormt” (blz. 7).
- 17 Virginiamycine is een antibioticum van de groep der streptograminen, waartoe ook pristinamycine en synercide behoren, twee antibiotica voor menselijk gebruik. Virginiamycine wordt uitsluitend door verzoekster vervaardigd, in haar fabriek te Rixensart (België) (hierna: „fabriek te Rixensart”), en in de handel gebracht onder de benaming „Stafac”.
- 18 Bij regelmatige toediening aan vee, met name varkens en gevogelte, werkt virginiamycine als groeibevorderaar doordat het de werking van de darmflora verbetert en de gevolgen van spijsverteringsproblemen verkleint.
- 19 Virginiamycine is toegelaten volgens de aanvankelijk in richtlijn 70/524 voorziene procedure. Sinds 1 april 1998 wordt dit antibioticum overeenkomstig richtlijn 96/51 opnieuw geëvalueerd.
- 20 Op 15 januari 1998 heeft het Koninkrijk Denemarken, met gebruikmaking van de vrijwaringsclausule van artikel 11 van richtlijn 70/524, het gebruik op zijn

grondgebied van virginiamycine in diervoeding verboden, na de Commissie en de overige lidstaten een rapport van 7 januari 1998 van het nationaal diergeneeskundig laboratorium te hebben voorgelegd. Op 13 maart en 1 april 1998 heeft het bovendien de andere lidstaten en de Commissie in kennis gesteld van de uitvoerige motivering van haar besluit.

- 21 Het Koninkrijk Zweden heeft in 1986 het gebruik van alle antibiotica als groeibevorderaar in diervoeding verboden. Luidens artikel 151, lid 1, van de Toetredingsakte juncto het bepaalde in bijlage XV, titel VII, punt E, lid 4, mocht Zweden zijn vóór de toetreding vigerende wettelijke bepalingen die het gebruik in diervoeding van tot de groep van de antibiotica behorende toevoegingsmiddelen beperkten of verboden, tot 31 december 1998 handhaven. Ook kon Zweden vóór 31 december 1998 verzoeken om aanpassing van richtlijn 70/524 indienen, voorzien van een gedetailleerde wetenschappelijke motivering. Overeenkomstig deze bepalingen heeft Zweden bij de Commissie op 2 februari 1998 verzoeken om aanpassing van richtlijn 70/524 met een gedetailleerde wetenschappelijke motivering voor acht antibiotica, waaronder virginiamycine, ingediend.
- 22 Op 17 december 1998 heeft de Raad verordening (EG) nr. 2821/98 vastgesteld tot wijziging, wat betreft de toelating van bepaalde antibiotica, van richtlijn 70/524 (PB L 351, blz. 1; hierna: „bestreden verordening”). Daarbij is virginiamycine van de lijst van bijlage B van richtlijn 70/524 geschrapt.
- 23 Het dispositief van deze verordening luidt als volgt:

„Artikel 1

In bijlage B bij richtlijn 70/524/EEG worden de volgende antibiotica geschrapt:

(...)

— virginiamycine

(...)

Artikel 2

Vóór 31 december 2000 wordt deze verordening door de Commissie opnieuw bezien op basis van de uitkomsten van:

— de diverse onderzoeken inzake resistentievorming ten gevolge van het gebruik van deze antibiotica,

en

— het door degenen die verantwoordelijk zijn voor het in het verkeer brengen van de betrokken additieven, uit te voeren bewakingsprogramma inzake microbiële resistentie bij dieren waaraan antibiotica zijn toegediend.

Artikel 3

Deze verordening treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 1999.

In een lidstaat waar op de datum van inwerkingtreding van deze verordening een of meer van de in artikel 1 genoemde antibiotica nog niet overeenkomstig het gemeenschapsrecht verboden zijn, blijven deze antibiotica toegelaten tot en met 30 juni 1999 (...)"

- 24 In de punten 14 tot en met 19 van de considerans van de bestreden verordening geeft de Raad een uiteenzetting van de vaststellingen van het WCD in zijn advies van 10 juli 1998 betreffende de vraag, of tegen streptogramine resistente *E. faecium* en stafylokokken die geselecteerd zijn door het gebruik van virginiamycine als groeibevorderaar, onmiddellijk gevaar konden opleveren voor de volksgezondheid of in de toekomst gevaarlijk konden worden, zo streptograminen voor de behandeling van ernstige infecties bij de mens zeer belangrijk zouden worden.
- 25 De punten 20 en 21 van de considerans van de bestreden verordening luiden als volgt:

„(20) Overwegende dat Denemarken, na het advies van het WCD, in augustus 1998 een nieuw belangrijk feit heeft gemeld, namelijk dat is gebleken dat in een experimentele situatie in vivo in het maagdarmkanaal van ratten het op een plasmide voorkomende gen *sat A*, is overgedragen tussen isogene stammen van *E. faecium*;

(21) Overwegende dat de Commissie van haar kant dan ook van oordeel is dat het raadzaam is niet het risico te nemen dat, als gevolg van door virginiamycine veroorzaakte kruisresistentie, de doeltreffendheid van menselijke geneesmiddelen

zoals pristinamycine en de nieuwe combinatie dalfopristine/quinupristine [synercide] die binnenkort als menselijk geneesmiddel zal worden toegelaten, wordt verminderd (...)"

- 26 In de punten 23 tot en met 27 van de considerans van de bestreden verordening wordt het volgende overwogen:

„(23) Overwegende dat overeenkomstig de conclusies van de conferentie van Berlijn die de Wereldgezondheidsorganisatie in oktober 1997 heeft gehouden, alsmede de conclusies van het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie van september 1998, die van het Internationaal Bureau voor besmettelijke veeziekten en die van de in september 1998 in Kopenhagen gehouden conferentie over de microbiële dreiging, antibioticaresistentie als een belangrijk en complex probleem met een internationale dimensie moet worden beschouwd; dat het op grond van de aanbevelingen van deze conferenties wenselijk is een algemeen bewakingssysteem inzake door het gebruik van antibiotica veroorzaakte microbiële resistentie op te zetten; dat voorts moet worden getracht de gevallen van resistentie in ziekenhuizen maar ook bij de bevolking te verminderen;

(24) Overwegende dat geneesmiddelen die tot nieuwe groepen antibiotica behoren, niet in de nabije toekomst zullen worden toegelaten; dat daarom de doeltreffendheid van menselijke geneesmiddelen die op dit ogenblik nog doeltreffend zijn, moet worden gevrijwaard;

(25) Overwegende dat, naast de te nemen maatregelen betreffende het gebruik van menselijke geneesmiddelen, één van de middelen om dit doel te bereiken erin bestaat het reservoir van resistente bacteriën bij het dier niet groter te laten worden, en vooral niet wanneer die resistente bacteriën op de mens kunnen worden overgedragen en aldus de doeltreffendheid van menselijke geneesmiddelen kunnen verminderen; dat talrijke wetenschappelijke gegevens in de richting van een dergelijke overdracht wijzen, niet alleen met betrekking tot zoönosen veroorzakende organismen maar ook met betrekking tot commensale organismen;

(26) Overwegende dat één van de oplossingen voor dit probleem, dat voortvloeit uit het gebruik van antibiotica als diergeneesmiddel of toevoegingsmiddel in de

veehouderij, erin bestaat antibiotica die als menselijk geneesmiddel zijn toegelaten of waarvan bekend is dat zij een kruisresistentie tegen in de menselijke geneeskunde gebruikte antibiotica veroorzaken, niet meer als toevoegingsmiddel toe te staan omdat deze stoffen om ernstige redenen voor de menselijke geneeskunde moeten worden gereserveerd;

(27) Overwegende dat, ter bescherming van de volksgezondheid, de toelatingen moeten worden ingetrokken van de antibiotica zinkbacitracine, spiramycine, virginiamycine en tylosinefosfaat (...)"

27 Aan het in artikel 2 van de bestreden verordening bedoelde bewakingsprogramma inzake microbiële resistentie bij dieren waaraan antibiotica zijn toegediend, ingevoerd na de vaststelling van richtlijn 97/6/EG van de Commissie van 30 januari 1997 tot wijziging van richtlijn 70/524 (PB L 35, blz. 11), wordt onder leiding van de Commissie uitvoering gegeven sinds april 1998. Dit programma, waarbij de belanghebbende industrie, de Commissie en zes lidstaten betrokken zijn, wordt uitgevoerd door degenen die verantwoordelijk zijn voor het in het verkeer brengen van de betrokken additieven. Het heeft tot doel, over een tijdvak van twee jaar de prevalentie te meten van de resistentie van enterokokken van dierlijke oorsprong, of hun graad van gevoeligheid, voor zeven antibiotica die worden gebruikt op plaatsen waar verschillende voedingsgewoonten heersen.

28 Voorts heeft het wetenschappelijk comité van het directoraat-generaal Consumentenbeleid en bescherming van de gezondheid van de consument van de Commissie (DG XXIV) in maart 1998 een multidisciplinair wetenschappelijk comité voor resistentie tegen antibiotica opgericht. Dit comité is belast met een vergaande bestudering van de literatuur en de documentatie van andere instellingen op het gebied van het gebruik van antibiotica en de ontwikkeling van resistenties op humaan en veterinaire farmaceutisch gebied, alsmede het gebruik van toevoegingsmiddelen in diervoeding.

29 In punt 23 van de considerans van de bestreden verordening wordt ten slotte melding gemaakt van de in oktober 1997 te Berlijn gehouden conferentie van de

Wereldgezondheidsorganisatie, gewijd aan „The Medical Impact of the Use of Antimicrobials in Food Animals”. In het verslag van die conferentie (blz. 6) wordt het volgende verklaard:

„Due to the limited number of agents available for the treatment of glycopeptide-resistant enterococci, antimicrobial agents not previously used in humans are being sought, including drugs from classes currently used as growth promoters in animals. Therefore the selection of further resistance in enterococci is undesirable, e.g. streptogramin resistance due to use of virginiamycin as a feed additive in animals.”

- 30 In hetzelfde rapport adviseert de WGO, een einde te maken aan het gebruik van elke antimicrobiële agens als groeibevorderaar voor dieren, die wordt gebruikt in de menselijke geneeskunde of bekend is voor de selectie van kruisresistenties tegen in de menselijke geneeskunde gebruikte antimicrobiële stoffen.

Procesverloop

- 31 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Gerecht op 18 januari 1999, heeft Pfizer Animal Health SA/NV (hierna: „Pfizer” of „verzoekster”) krachtens artikel 173, vierde alinea, EG-Verdrag (thans, na wijziging, artikel 230, vierde alinea, EG) beroep ingesteld strekkende tot gehele of gedeeltelijke nietigverklaring van de bestreden verordening, waarbij de Raad het antibioticum virginiamycine van bijlage B bij richtlijn 70/524 heeft geschrapt.
- 32 Op 10 maart 1999 heeft de Raad krachtens artikel 114 van het Reglement voor de procesvoering een exceptie van niet-ontvankelijkheid tegen het verzoek om nietigverklaring opgeworpen.

- 33 Bij afzonderlijke akte, ingeschreven ter griffie van het Gerecht op 15 februari 1999, heeft Pfizer krachtens de artikelen 185 en 186 EG-Verdrag (thans artikelen 242 EG en 243 EG) tevens een verzoek ingediend, strekkende tot volledige of gedeeltelijke opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening tot de uitspraak van het arrest in de hoofdzaak of tot een nader te bepalen datum, alsmede ter verkrijging van iedere andere billijk en passend te achten maatregel.
- 34 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het gerecht op 23 februari 1999, hebben de Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino (hierna: „Anprogapor”), de Asociación Española de Criadores de Vacuno de Carne (hierna: „Asovac”) en de Asociación Española de Productores de Huevos (hierna: „Aseprhu”), vennootschappen naar Spaans recht, verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verzoekster in kort geding.
- 35 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Gerecht op 24 februari 1999, heeft de Pig Veterinary Society, vereniging naar Engels recht, gevestigd te Londen, verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verzoekster in kort geding.
- 36 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Gerecht op 25 februari 1999, heeft de Commissie verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verweerder in kort geding.
- 37 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Gerecht op 1 maart 1999, hebben de Fédération européenne de la santé animale (Fedesa) en de Fédération européenne des fabricants d’adjuvants pour la nutrition animale (Fefana) verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verzoekster in kort geding.

- 38 Bij brief van 12 maart 1999 heeft het Koninkrijk Denemarken verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verweerder in kort geding.
- 39 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Gerecht van 17 maart 1999, hebben H. Kerckhove en P. Lambert verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verzoekster in kort geding.
- 40 Bij brieven van 18 en 25 maart 1999 hebben het Koninkrijk Zweden en de Republiek Finland respectievelijk verzocht om toelating tot interventie ter ondersteuning van de conclusies van verweerder in kort geding.
- 41 Deze verzoeken om interventie zijn overeenkomstig artikel 116, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering ter kennis van verzoekster en verweerder gebracht, die binnen de gestelde termijn hun opmerkingen kenbaar hebben gemaakt.
- 42 Bij beschikking van 22 maart 1999 heeft de president van het Gerecht de interventie van Anrogapor en Asovac, Fedesa en Fefana, de Commissie en het Koninkrijk Denemarken toegestaan, en de verzoeken om interventie van Aseprhu en The Pig Veterinary Society afgewezen. Tevens heeft het, in dat stadium van de procedure in kort geding, het door verzoekster gedane verzoek om vertrouwelijke behandeling ten overstaan van interveniënten ingewilligd.
- 43 Bij beschikking van 8 april 1999 heeft de president van het Gerecht de interventie van het Koninkrijk Zweden, de Republiek Finland en H. Kerckhove en P. Lambert toegestaan en, in dat stadium van het kort geding, het door verzoekster gedane verzoek om vertrouwelijke behandeling ten overstaan van interveniënten ingewilligd.

- 44 Elk van de tot interventie toegelaten partijen heeft binnen de gestelde termijn haar opmerkingen ingediend.
- 45 Partijen zijn op 26 april 1999 in hun mondelinge opmerkingen gehoord.

In rechte

- 46 Krachtens de artikelen 185 en 186 van het Verdrag juncto artikel 4 van besluit 88/591/EGKS, EEG, Euratom van de Raad van 24 oktober 1988 tot instelling van een Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen (PB L 319, blz. 1), zoals gewijzigd bij besluit 93/350/Euratom, EGKS, EEG van de Raad van 8 juni 1993 (PB L 144, blz. 21), kan het Gerecht, indien het van oordeel is dat de omstandigheden zulks vereisen, de opschorting van de uitvoering van de bestreden handeling of de noodzakelijke voorlopige maatregelen gelasten.
- 47 Artikel 104, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering bepaalt, dat de verzoeken om voorlopige maatregelen een duidelijke omschrijving moeten bevatten van de omstandigheden waaruit het spoedeisend karakter blijkt, alsmede de middelen, zowel feitelijk als rechtens, op grond waarvan de maatregel waartoe wordt geconcludeerd, aanvankelijk gerechtvaardigd voorkomt. Deze voorwaarden zijn cumulatief, zodat een verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging moet worden afgewezen wanneer aan één voorwaarde niet is voldaan (beschikking van de president van het Gerecht van 15 juli 1998, Prayon-Rupel/Commissie, T-73/98 R, Jurispr. blz. II-2769, punt 25). Het staat eveneens aan de rechter in kort geding, de betrokken belang af te wegen (beschikking Hof van 12 juli 1996, Verenigd Koninkrijk/Commissie, C-180/96 R, Jurispr. blz. I-3903, punt 44).

Argumenten van partijen

De ontvankelijkheid

- 48 Ofschoon de Raad zich niet formeel op niet-ontvankelijkheid van het verzoek in kort geding beroept, betoogt hij evenwel, dat het beroep in de hoofdzaak niet-ontvankelijk is. In hoofdzaak is hij van oordeel, dat verzoekster door de bestreden verordening niet individueel wordt geraakt in de zin van artikel 173, vierde alinea, van het Verdrag. Dit standpunt is ter terechtzitting bevestigd.

- 49 De *fumus boni juris*

Verzoekster, hierbij ondersteund door Anprogapor, Asovac, Fedesa, Fefana en Kerckhove en Lambert, betoogt in hoofdzaak dat de bestreden verordening wegens gebreken in de vaststellingsprocedure gebrekkig is wegens kennelijke onjuistheden in de beoordeling.

- 50 In het kader van haar eerste middel, ontleend aan procedurele gebreken, betoogt zij in de eerste plaats, dat de Commissie niet alle wetenschappelijke elementen waarover zij beschikte aan het WCD heeft voorgelegd, met name de Deense test op steriele ratten, die toch als een „nieuw belangrijk feit” is aangemerkt (punt 20 van de considerans van de bestreden verordening). Wanneer eenmaal een dialoog met wetenschappelijke adviseurs op gang is gebracht, moet deze ook op eerlijke en consistente wijze worden voortgezet.
- 51 In de tweede plaats is de bestreden verordening vastgesteld terwijl meerdere wetenschappelijke studies betreffende resistentie tegen antibiotica onder leiding van de Commissie aan de gang waren, te weten het bewakingsprogramma inzake

microbiële resistentie bij dieren waaraan antibiotica zijn toegediend, het onderzoek van het multidisciplinair wetenschappelijk comité naar resistentie tegen antibiotica en de ter uitvoering van richtlijn 96/51 verrichte studies op het gebied van antibioticatoevoegingsmiddelen. Aangaande deze laatste richtlijn preciseert verzoekster, dat zij de eerste fase voor het hernieuwd onderzoek van virginiamycine heeft voltooid en is begonnen met de voorbereiding van dossiers, die vóór 1 oktober 2000 zullen worden voorgelegd. Elk dossier zal een paragraaf over de onschadelijkheid bevatten en met name betrekking hebben op de onderzoeken naar kruisresistentie tegen antibiotica die voor therapeutische doeleinden worden gebruikt. Door niet te wachten totdat zij over de relevante gegevens beschikte, heeft de Commissie het beginsel van voorzichtig bestuur miskend, zulks terwijl zij op de voltallige zittingen van het Europees Parlement van 15 mei en 17 november 1998 had bevestigd, dat haar acties gebaseerd zouden zijn op de conclusies van die wetenschappelijke onderzoeken.

- 52 In de derde plaats betoogt verzoekster, dat het besluit van het Koninkrijk Denemarken om virginiamycine te verbieden, onwettig is en dat de Commissie zich derhalve ten onrechte op deze nationale maatregel heeft gebaseerd om een verbod uit te vaardigen op communautair niveau. De Deense maatregel is immers getroffen en uitgevoerd in strijd met het bepaalde artikel 11 van richtlijn 70/524, aangezien Denemarken in januari 1998 niet over wetenschappelijke gegevens beschikte die een verbod rechtvaardigden. Bovendien heeft het WCD, ondanks het feit dat de Commissie Denemarken heeft toegestaan na januari 1998 aanvullende gegevens over te leggen, in zijn op 10 juli 1998 uitgebracht advies de Deense conclusies gekritiseerd met de opmerking dat zij „gebrekig en ongegrond” waren (commentaar onder conclusie nr. 6 van het advies van het WCD). Het WCD heeft tevens geconcludeerd, dat het gebruik van virginiamycine als groeibevorderaar geen rechtstreeks gevaar voor de volksgezondheid in Denemarken opleverde. Volgens verzoekster moet hieruit worden afgeleid, dat de Deense ervaringen niet meer dan de andere onderzoeken aantonen, dat een menselijk wezen door van dieren afkomstige, tegen virginiamycine resistente bacteriën is aangevallen. Derhalve zouden ongegronde beweringen aanleiding hebben gegeven tot de procedure tot vaststelling van de bestreden verordening.
- 53 Verzoekster leidt uit deze procedurele gebreken af, dat in de omstandigheden van het onderhavige geval een kennelijke beoordelingsfout is gemaakt. Dienaangaande betoogt zij om te beginnen, dat op een gebied waarop de wetenschappelijke aspecten technisch en ingewikkeld zijn, de hulp van deskundigen van

fundamenteel belang is (arrest Gerecht van 17 februari 1998, Pharos/Commissie, T-105/96, Jurispr. blz. II-285). Wat virginiamycine betreft, is het advies van het WCD in de bestreden verordening niet objectief weergegeven en is het WCD niet om advies gevraagd over een „nieuw belangrijk feit” (punt 20 van de considerans van de bestreden verordening). Op een gebied dat „zowel ingewikkeld als gevoelig ligt” (arrest Gerecht van 16 juli 1998, Bergaderm en Goupil/Commissie, T-199/96, Jurispr. blz. II-2805, punt 55) had de Commissie het nieuwe belangrijke feit aan een wetenschappelijk onderzoek moeten onderwerpen.

54 Verzoekster vervolgt, dat het advies van het WCD verkeerd is weergegeven. Anders dan uit de aanhef van de bestreden verordening blijkt, verzette het WCD zich in zijn advies uitdrukkelijk tegen het Deense verbod op virginiamycine. Zo heeft het WCD, anders dan in punt 16 van de considerans van de verordening wordt gesteld, niet erkend dat een bij dieren aanwezig reservoir van resistente genen voor de mens risico kan meebrengen; ofschoon het WCD de nodige aandacht heeft gehad voor de ontrusting in Denemarken over dat gevaar, heeft het (commentaar onder punt 9 van de conclusies) te kennen gegeven, dat aan de Deense conclusies waarde kon worden gehecht voor zover een verband werd aangetoond, waarvoor het Deense rapport geen nieuw bewijs opleverde.

55 Bovendien is het voorzorgsbeginsel, zoals neergelegd in de door de Commissie in oktober 1998 vastgestelde richtsnoeren, miskend. Dit beginsel moet worden gezien als een manier om een risico te benaderen in een situatie van wetenschappelijke onzekerheid, die de noodzaak weergeeft handelend op te treden om een potentieel ernstig risico af te wenden zonder de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek af te wachten. Een objectieve, uitputtende beoordeling van het risico vereist betrouwbare wetenschappelijke gegevens en een logische redenering, leidend tot een conclusie die de waarschijnlijkheid van het intreden van de gebeurtenis (risico) en de ernst van een bedreiging voor een bepaalde bevolking (gevaar) weergeeft. Verzoekster betwijfelt, of de Commissie in casu het „risico” en het „gevaar” duidelijk heeft afgebakend. Volgens professor Casewell (wiens verklaring bij het verzoekschrift in kort geding is gevoegd) „is het gevaar van virginiamycine alleen theoretisch en zijn nooit gevallen gemeld. Het risico is thans derhalve nihil.”

- 56 Verzoekster betoogt dat, ofschoon het gebruik van antibiotica bij dieren kan leiden tot het ontstaan van resistenties tegen antibiotica bij bepaalde bacteriën van dieren, geenszins bewezen is dat virginiamycine een risico oplevert voor de menselijke gezondheid. Er is geen reden om te veronderstellen dat de bacterie *E. faecium*, resistent tegen virginiamycine en van dierlijke oorsprong, in de menselijke darm zou overleven. Er bestaat geen enkel overtuigend element waaruit blijkt, dat resistente enterokokken van dierlijke oorsprong op de menselijke darm kunnen worden overgedragen, noch enigerlei element dat bewijst, dat de betrokken bacteriën van dierlijke oorsprong genen kunnen overdragen op bacteriën die normalerwijze in de menselijke darm aanwezig zijn. Er is geen enkel geval bekend waarin enterokokken van dierlijke oorsprong ziektes hebben verwekt bij de mens. Aangaande de verklaring van de Deense autoriteiten, dat bij dieren en mensen identieke stammen van tegen virginiamycine resistente *E. faecium* kunnen voorkomen, hetgeen zou kunnen aantonen dat de resistentie tegen virginiamycine door dieren op mensen kan worden overgedragen, merkt verzoekster op dat het hier slechts één geval van een Nederlandse landbouwer betreft, dat wil zeggen het geval van een persoon die wellicht bacteriën heeft ingeslikt die in of in de omgeving van zijn gevogelte leefden, door met bacteriën besmette lucht in te ademen of door zijn gevogelte en vervolgens voedsel aan te raken.
- 57 Verzoekster beroept zich op de verklaring van professor Philips, deskundige op het gebied van de mechanismen van de resistentie tegen antibiotica, volgens wie „nooit enig geval is vastgesteld van infectie bij de mens door een streptogramineresistente *E. faecium* van dierlijke oorsprong” (in bijlage bij het verzoekschrift in kort geding). Ofschoon gedurende de laatste drie decennia virginiamycine is gebruikt als toevoegingsmiddel in diervoeding, en een ander antibioticum van de groep der streptograminen, pristinamycine, gedurende een vergelijkbaar tijdvak bij de mens is gebruikt, is er geen geval bekend van bij de mens pathogene streptogramineresistente *E. faecium* bacteriën van aantoonbaar dierlijke oorsprong. Serieuze recente gegevens tonen aan, dat er alleen een zeer laag niveau streptogramineresistentie bestaat in menselijke klinische isolaten in landen (zoals Frankrijk) waar pristinamycine als therapeutisch antibioticum voor menselijk gebruik wordt toegepast en virginiamycine als toevoegingsmiddel in diervoeding.
- 58 Een onlangs in de Verenigde Staten gepubliceerd artikel (Jones e.a. *Diagn. Microbiol. Inf. Dis* 1998, 30:437/451) maakt melding van een studie waarin wordt geconcludeerd, dat een overgrote meerderheid van de bacteriën niet

resistent is tegen synergicide. Virginiamycine wordt in de Verenigde Staten sinds ongeveer 25 jaar als groeibevorderaar in de handel gebracht. Terwijl dus bij dieren in de loop der jaren een resistentie tegen virginiamycine is ontstaan, heeft zulks klaarblijkelijk geen probleem in verband met synergicideresistentie bij de mens opgeleverd.

59 Naar aanleiding van zeer uitgebreide studies van menselijke organismen aan de hand van een breed monster van de Franse, de Canadese en de Amerikaanse bevolking, heeft professor Casewell verklaard dat daaruit geenszins is gebleken, dat het gebruik van virginiamycine bij dieren synergicideresistenties bij de mens doet ontstaan. Zijns inziens ontbreken rigoureuze wetenschappelijke elementen van microbiologische of epidemiologische aard op grond waarvan kan worden aangenomen, dat het gebruik van virginiamycine als groeibevorderaar bij dieren bij de mens antibioticaresistente bacteriestammen creëert die infecties veroorzaken (verklaring in bijlage bij het verzoekschrift in kort geding).

60 Bovendien heeft verzoekster ter terechtzitting betoogd, dat het door de Gemeenschap gestelde risico niet zo wijd verbreid is als wordt beweerd, aangezien de invoer van vlees afkomstig uit landen waar virginiamycine is toegelaten, niet is verboden.

61 Fedesa en Fefana betogen, dat de benadering van de Raad in tegenspraak is met de huidige wetgeving. De registratieprocedure voor toevoegingsmiddelen in diervoeding of geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik waarborgt, dat alleen onschadelijke, doeltreffende producten van hoge kwaliteit worden verhandeld. Reeds in dat stadium worden alle noodzakelijke voorzorgsmaatregelen getroffen om een juiste beoordeling van de risico's aan de hand van wetenschappelijke maatstaven te verzekeren. In een dergelijke situatie wordt de graad van het mogelijke risico door de wetgever dus noodzakelijkerwijs als aanvaardbaar beschouwd. Bovendien is een product ook nadat het op de markt is gebracht, aan streng toezicht onderworpen (zie bijvoorbeeld richtlijn 84/587).

- 62 Wanneer een product eenmaal op de markt is gebracht — bij virginiamycine is dit thans ongeveer dertig jaar geleden — is het de taak van de bevoegde communautaire instanties, het risico onder controle te houden. De bevoegde autoriteit en de wetenschappers moeten dan aantonen, dat er een onaanvaardbaar risico bestaat, alvorens een product te verbieden. Indien deze benadering niet wordt gevolgd, worden vennootschappen die actief zijn in de sectoren van de dierlijke gezondheid in Europa en toevoegingsmiddelen in diervoeding, ontmoedigd te investeren. Bovendien zou een verbod op antibiotica afronding van het uit te voeren bewakingsprogramma onmogelijk maken, aangezien de omstandigheden bij gebreke van vier antibiotica zullen worden vervalst en het maken van betrouwbare vergelijkingen onmogelijk zal worden.
- 63 Anrogapor en Asovac betogen, dat de richtsnoeren voor de toepassing van het voorzorgsbeginsel niet alleen een objectieve beoordeling van het risico vereisten, maar ook raadpleging van de belanghebbende partijen, voor zover het verbod op vier antibiotica vanuit wetenschappelijk oogpunt niet geheel gegrond was.
- 64 Verzoekster betoogt, dat de bestreden verordening het evenredigheidsbeginsel miskent door zware lasten op te leggen aan particulieren, bedrijven en veehouders en op het dierlijk welzijn, zonder enig voordeel voor de legitieme doelstelling van de wetgever, de bescherming van de volksgezondheid. Tenuitvoerlegging van de verordening zal tot gevolg hebben, dat de activiteiten op het gebied van het houden van vee en gevogelte in meerdere lidstaten worden ontwricht, terwijl aan verzoeksters activiteiten op het gebied van virginiamycine een einde zal komen en haar werknemers zullen worden ontslagen. Het algemeen belang had ook kunnen worden beschermd door een minder strenge maatregel dan een algeheel verbod, zoals, volgens Anrogapor en Asovac, de invoering van regels die een strenger veterinair toezicht op het gebruik van virginiamycine of vermindering van het aan dieren toegediende hoeveelheden virginiamycine voorschrijven.
- 65 Kerckhove en Lambert betogen dat het blijkens punt 27 van de considerans van de bestreden verordening „ter bescherming van de volksgezondheid” noodzakelijk was de toelatingen van vier antibiotica in te trekken. Evenwel is de gemeenschappelijke markt niet beschermd tegen importen van vlees afkomstig uit derde landen die het gebruik van antibiotica als virginiamycine nog steeds

toestaan. Zij leiden hieruit af, dat de bestreden verordening niet geschikt is ter bereiking van het doel, te weten de bevolking van de Gemeenschap te beschermen tegen het gevaar, dat ten gevolge van het gebruik van virginiamycine een kruisresistentie tegen bepaalde antibiotica ontstaat bij de mens.

- 66 Voorts is het vertrouwensbeginsel geschonden, doordat de Commissie is afgeweken van de op de communautaire wetgeving gebaseerde gebruikelijke procedure voor hernieuwd onderzoek van de toelating van toevoegingsmiddelen in diervoeding, gericht op de microbiologische onschadelijkheid, ofschoon zij uitdrukkelijk de verzekering had gegeven, dat iedere maatregel op het gebied van antibiotica als toevoegingsmiddelen in diervoeding op wetenschappelijke overwegingen zou berusten. Bovendien heeft de Commissie in strijd met haar eigen praktijk gehandeld door de procedure van artikel 11 van richtlijn 70/524 niet te eerbiedigen. De verordening miskent derhalve het gewettigd vertrouwen van de bij het hernieuwd onderzoek en de diverse wetenschappelijke onderzoeken betrokken personen.
- 67 De motivering van de bestreden verordening is ontoereikend en onjuist, in tegenspraak met het eerste protocol van het Europees Verdrag voor de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en in strijd met het door het gemeenschapsrecht erkende fundamentele recht op eigendom.
- 68 Ten slotte berust de bestreden verordening op misbruik van bevoegdheid, omdat de enige geldige rechtvaardiging voor het verbod op virginiamycine, te weten de bescherming van de gezondheid van de mens, ontbreekt. Risico's voor de gezondheid van de mens zijn nauwelijks of niet aanwezig. De wijze waarop de wetenschappelijke bewijzen zijn gemanipuleerd teneinde de procedure voor de uitvaardiging van het verbod in te leiden, wekt de indruk dat de Commissie een ander doel dan bescherming van de gezondheid voor ogen had. Kerckhove en Lambert betogen in dit verband nog, dat het door de instellingen waargenomen risico niet zo ernstig en dreigend kan zijn als zij beweren, daar het verbod niet geldt voor de invoer van vlees. Zij leiden hieruit af, dat de verordening niet enkel is vastgesteld met het oog op de bescherming van de gezondheid.

- 69 De Raad, ondersteund door de Commissie, het Koninkrijk Denemarken, het Koninkrijk Zweden en de Republiek Finland, is van oordeel dat verzoekster er klaarblijkelijk niet in is geslaagd aan te tonen, dat de instellingen de procedure van artikel 11 van de richtlijn niet hebben gevolgd, noch dat zij kennelijke beoordelingsfouten hebben gemaakt.
- 70 Hij betoogt in de eerste plaats, dat de Commissie over een ruime marge beschikt bij de beoordeling van onder meer de aard en de strekking van door haar te treffen maatregelen en dat derhalve het onderzoek door de gemeenschapsrechters dient ter bepaling, of de uitoefening van die discretionaire bevoegdheid op kennelijke dwaling of misbruik van bevoegdheid berust dan wel of de Commissie niet klaarblijkelijk de grenzen van haar bevoegdheid heeft overschreden.
- 71 In casu legt artikel 11 van richtlijn 70/524 de Commissie generlei procedurele, temporele of territoriale beperking op aan de uitoefening van haar discretionaire bevoegdheid. De toepasselijke regelgeving voorziet enkel in verplichte raadpleging van het permanent comité voor veevoerders in het kader van de tenuitvoerlegging van de vrijwaringsclausule. Daarentegen verplicht geen wettelijke bepaling de Commissie, het WCD te raadplegen in het kader van de procedure die leidt tot het treffen van een maatregel krachtens artikel 11, lid 3, van richtlijn 70/524, maar staat de raadpleging van het WCD ter beoordeling van de Commissie. Niettemin heeft de Commissie het WCD in casu naar aanleiding van de door het Koninkrijk Denemarken getroffen maatregel verzocht, advies uit te brengen over het risico dat het gebruik van virginiamycine als groeibevorderaar op korte en op lange termijn opleverde voor de doeltreffendheid van streptograminen in de menselijke geneeskunde. Blijkens de considerans van de bestreden verordening hebben de Commissie en de Raad rekening gehouden met het door het WCD op 10 juli 1998 uitgebrachte advies, waarvan passages in negen punten van de considerans van de verordening worden geciteerd.
- 72 De Raad concludeert derhalve tot verwerping van verzoeksters argumenten en betoogt om te beginnen, dat de communautaire instellingen, die niet gebonden waren aan het advies van het WCD, de mogelijkheid hadden de door het WCD uiteengezette eventuele risico's van nadelige gevolgen voor de gezondheid van de mens opnieuw te bezien en te beoordelen en de maatregelen te treffen die noodzakelijk waren om die risico's op te heffen of te verkleinen. Dat besluit is een zaak van de risicomanager, die het recht heeft van het advies van het WCD af te

wijken wanneer zulks noodzakelijk is om het door de communautaire wetgeving en het Verdrag verlangde niveau van bescherming van de gezondheid te bereiken. In dit verband merkt de Commissie op, dat de verklaring van Pfizer dat de bestreden maatregel is gebaseerd op het Deense verbod, miskent dat de wettigheid van door de Commissie of de Raad krachtens artikel 11, lid 3, van richtlijn 70/524 getroffen maatregelen geenszins afhangt van de geldigheid van maatregelen die de lidstaten krachtens artikel 11, lid 1, hebben getroffen; tevens wordt miskend, dat de bestreden verordening mede is gebaseerd op bijlage XV, titel VII, punt E, lid 4, van de Toetredingsakte. Hieruit volgt dat, ook zo deze verordening in strijd is met artikel 11, lid 3, quod non, de wettigheid ervan is gewaarborgd door haar andere rechtsgrondslag, in casu de Toetredingsakte.

- 73 De Raad betoogt in de tweede plaats, dat verzoekster buiten beschouwing laat dat het advies van het WCD betrekking had op het risico voor de volksgezondheid in Denemarken en niet op het risico voor de hele Gemeenschap. Evenwel heeft de communautaire wetgever ingevolge artikel 11, lid 3, van richtlijn 70/524 tot taak, de gezondheid van de mens op communautair niveau en niet slechts in een bepaalde lidstaat te beschermen.
- 74 In de derde plaats heeft het WCD het gevaar afgebakend, te weten de ontwikkeling van resistentie tegen in de menselijke geneeskunde gebruikte streptograminen. De Raad merkt voorts op, dat volgens het gemeenschapsrecht niet de omvang van het risico hoeft te worden aangetoond opdat de beschermende maatregelen kunnen worden getroffen die door het gewenste niveau van bescherming van de gezondheid worden gerechtvaardigd. Het Hof heeft de geldigheid van dergelijke interventies van de communautaire instellingen herhaaldelijk uitdrukkelijk bevestigd met de verklaring dat, indien onzekerheden blijven heersen omtrent het bestaan of de omvang van risico's voor de gezondheid van de consument, de instellingen beschermende maatregelen kunnen nemen zonder te hoeven wachten totdat de realiteit en de ernst van die risico's volledig zijn aangetoond (arresten Hof van 5 mei 1998, Verenigd Koninkrijk/Commissie, C-180/96, Jurispr. blz. I-2265, punt 99; National Farmers' Union e.a., C-157/96, Jurispr. blz. I-2211, punt 63; arrest Bergaderm en Goupil/Commissie, reeds aangehaald, punt 66). Voor zover het bestaan van een risico voor de gezondheid van de mens door het WCD noch door verzoekster wordt betwist, heeft het geschil enkel betrekking op de omvang of de ernst van het afgebakende risico. Dienaangaande hebben het advies van het WCD, de talrijke wetenschappelijke artikelen en de rapporten van de bevoegde nationale en internationale organisa-

ties de bevoegde communautaire instellingen een duidelijke grondslag geboden om te kunnen concluderen, dat in casu het risico te groot was om het te aanvaarden zonder gevaar voor het niveau van de bescherming van de gezondheid zoals zij dat in alle lidstaten van de Gemeenschap moeten beschermen. In dit verband is de Commissie van oordeel, dat Pfizer niet het bewijs heeft geleverd dat de vaststelling dat er onzekerheden heersten omtrent het bestaan van risico's voor de gezondheid van personen, op een vergissing berustte.

- 75 In de vierde plaats betoogt de Raad dat, anders dan verzoekster betoogt, de Commissie de nieuwe bewijselementen in de maanden september en november 1998 aan het WCD heeft voorgelegd, maar dat dit comité niet heeft gemeend zijn advies van 10 juli 1998 te moeten wijzigen.
- 76 Ten slotte hebben de bevoegde communautaire instellingen tot taak, het advies van het WCD te beoordelen, rekening houdend met alle wetenschappelijke bewijzen uit talrijke andere bronnen waarover de Commissie de beschikking heeft, om op basis van die wetenschappelijke gegevens de diverse betrokken belangen tegen elkaar af te wegen. Volgens de Raad was de bestreden maatregel ten volle gerechtvaardigd, ter voorkoming van ieder reëel of potentieel risico voor de volksgezondheid in verband met kruisresistentie tegen in de menselijke geneeskunde gebruikte antibiotica ten gevolge van antibiotica die thans als groeibevorderaar worden toegepast. Door op basis van de diverse wetenschappelijke bewijzen waarover zij beschikken en na beoordeling van de eventuele risico's voor de volksgezondheid te kiezen voor de bescherming van een hoger belang, de volksgezondheid, heeft de Gemeenschap derhalve besloten, de toelating van de producten in te trekken totdat onbetwistbaar is komen vast te staan, dat zij thans noch in de toekomst enig risico voor de menselijke gezondheid opleveren. Door aldus te handelen, hebben de communautaire instellingen de nodige zorgvuldigheid betracht.
- 77 De Raad betwist tevens dat het evenredigheidsbeginsel, zoals tot uitdrukking gebracht in punt 96 van het arrest Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald, is geschonden. Op gebieden die het gemeenschappelijk landbouwbeleid betreffen, beschikt de communautaire wetgever over een discretionaire bevoegdheid, zodat de wettigheid van een op dit gebied vastgestelde maatregel slechts kan worden aangetast indien die maatregel klaarblijkelijk ongeschikt is ter

bereiking van het gestelde doel (arrest Hof van 13 november 1990, Fedesa e.a., C-331/88, Jurispr. blz. I-4023, punten 13 en 14). Op basis van de beschikbare wetenschappelijke elementen hebben de communautaire instellingen kennelijk niet onjuist gehandeld. Het Koninkrijk Zweden betoogt bovendien, onder verwijzing naar de ervaringen in dit land na het verbod op antimicrobiële groeibevorderaars in 1986, dat veeteelt zonder groeibevorderaars in de vorm van antibiotica mogelijk is zonder dat dit sanitaire problemen opwerpt.

- 78 Het vertrouwensbeginsel is evenmin geschonden. Onder verwijzing naar het arrest van het Gerecht van 13 december 1995, Exporteurs in Levende Varkens e.a./Commissie (T-481/93 en T-484/93, Jurispr. blz. II-2941), betoogt de Raad, dat hij bij verzoekster nooit het gewettigd vertrouwen heeft gewekt dat het gebruik van virginiamycine als groeibevorderaar eeuwig zou worden toegestaan op basis van richtlijn 70/524. Als voorzichtig en gewaarschuwd handelaar in de farmaceutische sector, wist verzoekster sinds 1970 op basis van de vrijwaringsprocedure en sinds 1995 op basis van de Toetredingsakte Zweden, dat het juridisch niet was uitgesloten dat de Gemeenschap zou handelen zoals zij heeft gedaan, met name gezien de accumulatie van wetenschappelijk bewijs.
- 79 Aangaande het middel ontleend aan schending van de motiveringsplicht, merkt de Raad slechts op dat de considerans van de bestreden verordening 35 overwegingen bevat en dat de motivering dus ruimschoots aan het door het Hof vastgestelde criterium voldoet.
- 80 Het recht op eigendom en de vrije uitoefening van een beroepsactiviteit, waarop door verzoekster een beroep is gedaan, zijn geen absolute rechten, maar moeten aan de hand van hun maatschappelijke functie in de beschouwing worden betrokken. Derhalve kunnen zij worden onderworpen aan beperkingen, voor zover deze beantwoorden aan doeleinden van algemeen belang die de Gemeenschap nastreeft en, het nagestreefde doel in aanmerking genomen, niet zijn te beschouwen als een onevenredige en onduidbare ingreep waardoor het gewaarborgde recht in zijn kern zou worden aangetast (arresten Hof van 5 oktober 1994, Duitsland/Raad, C-280/93, Jurispr. blz. I-4973, en 17 juli 1997, Affish, C-183/95, Jurispr. blz. I-4315, punt 42). Bovendien heeft het Hof reeds geoordeeld, dat het belang van de nagestreefde doelstellingen negatieve economische consequenties, ook indien deze aanzienlijk zijn, kan rechtvaardigen (arrest Fedesa e.a., reeds aangehaald, punt 17). In casu behoort de bestreden verorde-

ning tot de categorie maatregelen die onder normale economische omstandigheden in overweging kunnen worden genomen.

- 81 Ten slotte rechtvaardigt niets in de bestreden verordening de conclusie, dat zij niet is vastgesteld om een zo groot mogelijke bescherming van de volksgezondheid te waarborgen.
- 82 In haar memorie in interventie specificeert de Commissie, dat het verbod op het gebruik van virginiamycine bij zeugen niet het resultaat is van de bestreden verordening, daar de voorlopige toelating met betrekking tot deze dieren in juni 1998 afliep.
- 83 Het Koninkrijk Denemarken ondersteunt volledig de door de Raad aangevoerde argumenten, en maakt aanvullende opmerkingen op specifieke punten betreffende de Deense wetenschappelijke documenten. Waar verzoekster het begrip risico gebruikt, veronderstelt dit dat een schadelijk gevolg voor de menselijke gezondheid is aangetoond. Dit vereiste is niet in overeenstemming met de beginselen inzake de beoordeling der risico's, die duidelijk aangeven dat geen schade hoeft te zijn veroorzaakt opdat maatregelen kunnen worden getroffen om een aannemelijk risico af te wenden. Volstaan kan worden met aan te tonen, dat het intreden van schade aannemelijk is. Het risico dat het gebruik van virginiamycine bij dieren resistenties bij de mens veroorzaakt, is geverifieerd in de mate waarin dit ethisch en wetenschappelijk gezien mogelijk is.

De spoedeisendheid

- 84 Verzoekster betoogt dat, indien de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening niet wordt opgeschort, zulks tot verlies van banen zal leiden, negatieve gevolgen zal hebben voor de productie op de fabriek te Rixensart en voor haar

concurrentiepositie, haar verkopen in andere landen zal doen dalen, haar capaciteit om het product te vervaardigen zal aantasten en nog andere nadelige gevolgen zal hebben.

- 85 In de eerste plaats heeft Pfizer reeds eind januari 1999 ten gevolge van de bestreden verordening een collectief ontslag aangekondigd van 31 personeelsleden, te weten vijftien leidinggevende functionarissen en zestien arbeiders. Wegens de onzekerheid rond hun loopbaan zijn de leidinggevende functionarissen geneigd de fabriek te verlaten en in dienst te treden bij concurrerende bedrijven. Dit verlies aan geschoold personeel en het daarmee verbonden verlies aan bekwaamheid en ervaring, dwingt verzoekster haar fabriek te sluiten. De verlaging van de productie met meer dan de helft zal ook financiële en morele schade berokkenen aan de arbeiders en aan het personeel van de plaatselijke toeleveranciers van Pfizer en de verkoop- en marketingteams voor virginiamycine in heel Europa (België, Frankrijk, Spanje, Italië, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Ierland en Nederland) uit elkaar rukken.
- 86 In de tweede plaats zet verzoekster uiteen, welke gevolgen de bestreden verordening voor haar productiecapaciteit zal hebben. Wegens het succes van virginiamycine sedert 1960 zijn de gistingscapaciteiten van de fabriek te Rixensart ingesteld op virginiamycine. Tegenwoordig beschikt geen andere fabriek ter wereld over dezelfde uitrusting, dezelfde gistingsprocédés en dezelfde productietechnieken. Ook al is virginiamycine niet meer beschermd door enig octrooi — het laatste octrooi voor virginiamycine gold tot 1991 —, de producten van de fabriek te Rixensart en de doeltreffendheid van de productiemethoden zijn van een zodanige kwaliteit, dat geen concurrent ze met succes heeft kunnen imiteren. Sinds de verwerving door Pfizer van de fabriek te Rixensart in 1995, is haar prestatievermogen steeds toegenomen dankzij aanzienlijke investeringen. Door het verbod om virginiamycine na 1 juli 1999 in de handel te brengen, worden haar inspanningen ongedaan gemaakt: zij heeft haar investeringsplannen opgeschort en zal de enorme investeringen in de fabriek verliezen en onmisbare investeringen moeten uitstellen. Bovendien is van het voornemen nieuwe granulators te installeren, afgezien.

- 87 Voor het overige betoogt verzoekster, dat het in de fabriek te Rixensart toegepaste fabricageprocédé uitsluitend voor virginiamycine is ontworpen en dat in de fabriek niet kan worden overgeschakeld op een ander product. Zo verzoekster al mocht besluiten een ander product te gaan vervaardigen, zou daarmee derhalve eerst kunnen worden aangevangen na de ontmanteling van de productie-installaties voor virginiamycine, met als gevolg dat virginiamycine niet meer kan worden vervaardigd.
- 88 Met de opmerking dat 38 % van de huidige verkopen van virginiamycine in de vijftien lidstaten van de Europese Unie plaatsvinden, betoogt verzoekster dat het productievolume bij de inwerkingtreding van het verbod met minstens 50 % zal dalen. De productiekosten van de resterende hoeveelheden zullen met 25 % stijgen omdat de vaste kosten, met name kapitaalkosten, gelijk zullen blijven, waardoor de verkoopprijzen zullen stijgen op de markten waarop virginiamycine nog zal mogen worden verhandeld of de verhoging van haar winsten zal worden geabsorbeerd zo haar winsten niet eenvoudig zullen dalen. Ter terechtzitting heeft verzoekster grafieken overgelegd betreffende de ontwikkeling van haar verkopen nadat de verkoop van virginiamycine in de Gemeenschap verboden zal zijn, alsmede kostenstructuren en financiële resultaten die zij voor het jaar 2000 verwacht.
- 89 Verzoekster vervolgt, dat de verkopen van virginiamycine in andere landen als gevolg van de bestreden verordening eveneens zullen dalen. Ongeveer 6,5 % van de verkopen vinden plaats in Centraal- en Oost-Europa (Polen, Tsjechische Republiek, Hongarije, Slovenië, Letland, Litouwen, Estland, Slowakije). Aangezien deze landen het acquis communautaire in de onderhandelingen over de toetreding aanvaarden, zullen zij waarschijnlijk in navolging van de Tsjechische Republiek en Hongarije virginiamycine verbieden. Een fast-foodketen in laatstgenoemd land heeft reeds aangekondigd, vlees afkomstig van dieren aan de voeding waarvan virginiamycine is toegevoegd, te zullen weigeren. Wegens de douaneunie of associatieovereenkomsten zullen Turkije, Cyprus en Malta hetzelfde doen; de verkopen aldaar vertegenwoordigen ongeveer 1 à 2 % van de totale verkopen. De financiële verliezen zullen zich ook uitstrekken tot de Japanse en de Australische markt, die van oudsher worden beïnvloed door de politiek van de Europese Unie op dit gebied. Hetzelfde geldt voor China, Korea en Thailand.

- 90 Ter terechtzitting heeft zij hieraan toegevoegd, dat het uit te vaardigen verbod gevolgen zal hebben in de Verenigde Staten, waarvan de wetgeving de verhandeling van producten die in het land vervaardiging niet mogen worden verkocht, verbiedt. Bijgevolg zou de verkoop van virginiamycine in de Verenigde Staten als gevolg van de bestreden verordening kunnen worden verboden.
- 91 Gelet op de bovenstaande gegevens is verzoekster van oordeel, dat het risico van stopzetting van haar werkzaamheden en van uitsluiting van de markt haar ernstige en onherstelbare schade berokkent (beschikkingen van de president van het Hof van 8 juli 1974, *Kalief Chemie/Commissie*, 20/74 R II, *Jurispr.* blz. 787; 30 oktober 1978, van *Landewyck e.a./Commissie*, 209/78 R—215/78 R en 218/78 R, *Jurispr.* blz. 2111, en 8 april 1987, *Pfizer/Commissie*, 65/87 R, *Jurispr.* blz. 1691). De verliezen die zij dreigt te lijden zijn het gevolg van geen andere omstandigheid dan de vaststelling van de bestreden verordening (contra, beschikking van de president van het Hof van 19 augustus 1988, *Co-Frutta/Commissie*, 191/88 R, *Jurispr.* blz. 4551). Zij herinnert eraan, dat het criterium onherstelbare schade doelt op de onmogelijkheid, de situatie van verzoekster met terugwerkende kracht te behouden voor het geval zij in de hoofdzaak in het gelijk mocht worden gesteld (beschikking van de president van de Eerste kamer van het Hof van 28 november 1966, *Gutmann/Commissie*, 29/66 R, *Jurispr.* 1967, blz. 313), waarbij het verzoekschrift in kort geding tot doel heeft te voorkomen, dat het arrest in de hoofdzaak door tijdsverloop geen betekenis meer heeft en te vermijden dat niet te herstellen schade wordt toegebracht (beschikking Hof van 5 oktober 1969, *Duitsland/Commissie*, 50/69 R, *Jurispr.* blz. 449). In casu dreigt verzoekster door het verbod het contact met haar klanten te verliezen, terwijl haar concurrenten op de markt van toevoegingsmiddelen in diervoeding de markt reeds zullen controleren voordat de beslissing in de hoofdzaak is uitgesproken.
- 92 Voor het overige moet het door een maatregel geschonden recht van dien aard zijn, dat die schending de houder van het recht ernstige en onherstelbare schade berokkent (beschikking van de president van het Gerecht van 21 november 1994, *Blanchard/Commissie*, T-368/94 R, *Jurispr.* blz. II-1099). In casu gaat het om het recht, binnen de Gemeenschap een product te vervaardigen en in de handel te brengen dat aan een zeer strenge wetenschappelijke controle — voorzien in de regelgeving — onderworpen is geweest en nog steeds is, alsmede aan een toelatingsprocedure die gedurende bijna 30 jaar zonder problemen is toegepast.

- 93 Ten slotte voert verzoekster een reeks andere nadelen ten gevolge van de bestreden verordening aan. Zij beroept zich met name op de zeer nadelige maatschappelijke gevolgen voor de stad Rixensart en omgeving.
- 94 Zij beroept zich vervolgens op de zeer nadelige economische gevolgen van het verbod voor de veehouders die sinds dertig jaar virginiamycine gebruiken en voor wie geen volledig vervangende substantie bestaat.
- 95 Dienaangaande betogen Anprogapor en Asovac, dat het verbod op het gebruik van vier toevoegingsmiddelen zal leiden tot een verhoging van de productie-kosten, vooral door de toename van de benodigde voeding en hogere veterinaire kosten, alsmede een geringe activiteit van de veehouders, wier economische schade zij berekenen. De verdwijning van de betrokken antibiotica per 1 juli 1999 zal tot gevolg hebben, dat de dieren meer moeten worden gevoed teneinde het gewenste gewicht aan vlees te verkrijgen, terwijl de profylactische eigen-schappen ervan zullen verdwijnen; voorts zullen de ziekten bij voorheen gezonde dieren en daarmee de veterinaire uitgaven van de veehouders toenemen.
- 96 Kerckhove en Lambert, die varkens fokken tot het moment waarop deze het slachtgewicht bereiken, betogen in hun memorie in interventie, dat het verbod op het gebruik van virginiamycine per 1 juli 1999 hun onvermijdelijk economische schade zal berokkenen. Het verbod zal leiden tot verminderde vruchtbaarheid van de zeugen, een minder snelle groei van de dieren, een verhoging van de productiekosten doordat meer veevoeder nodig is en meer gier moet worden bewerkt, terwijl profylactische behandelingen vaker nodig zullen zijn. Voorts betwisten zij de stelling van de Commissie, dat virginiamycine sinds juni 1998 niet meer beschikbaar is voor gebruik in voeder van zeugen.
- 97 Verzoekster, hierbij ondersteund door Fedesa en Fefana, beroept zich voorts op de schadelijke gevolgen van het verbod voor het welzijn van de dieren. Virgini-

amycine bevordert het welzijn van de dieren in diverse opzichten, door het behoud van een gezonde voeding, de bescherming tegen verschillende digestieve ziekten en de vermindering van stress. Een en ander wordt bevestigd door statistische vaststellingen in Zweden na het verbod op antibiotica als toevoegingsmiddelen in diervoeding in 1986.

- 98 Ten slotte wijst zij evenals Fedesa en Fefana op de nadelige gevolgen van het verbod voor het milieu. Virginiamycine vergemakkelijkt bij het dier de spijsvertering, waardoor het dier sneller groot en zwaar genoeg is om te kunnen worden geslacht. De verminderde hoeveelheid voeding die het dier gedurende zijn groei nodig heeft, leidt tot vermindering van de totale hoeveelheid afval, wat op zijn beurt leidt tot geringere hoeveelheden schadelijke stoffen als nitrogenen en fosfaten die vrijkomen in het milieu. De kwaliteit van het water en de lucht worden er eveneens door beïnvloed.
- 99 De Raad betwist, dat de voorwaarde inzake de spoedeisendheid vervuld is. Zijns inziens heeft verzoekster niet aangetoond, dat de schade die de inwerkingtreding van de bestreden verordening de fabriek te Rixensart beweerdelijk berokkent, in de eerste plaats onherstelbaar is en het bestaan van de fabriek bedreigt en in de tweede plaats haar onherstelbare schade berokkent en haar in haar bestaan bedreigt.
- 100 Zijns inziens moet de bewering dat onherstelbare schade zal worden toegebracht aan andere eenheden dan de partij die om de voorlopige maatregel verzoekt, worden gestaafd met bewijzen dat hij op zijn beurt onherstelbare schade aan verzoekster berokkent. De Republiek Finland betoogt, dat bij de beoordeling van de voorwaarde inzake de spoedeisendheid geen rekening kan worden gehouden met eventuele schade van partijen die niet aan de onderhavige procedure deelnemen.

- 101 Volgens de Raad toont verzoekster met haar beweringen niet aan, dat een tijdelijke vermindering van de verkopen van virginiamycine hangende de uitspraak in de hoofdzaak, onvermijdelijk tot onmiddellijke sluiting van de fabriek te Rixensart zal leiden.
- 102 In de eerste plaats, aldus de Raad, zullen door de bestreden verordening niet alle markten voor virginiamycine verdwijnen en zal het product nog op markten buiten de Gemeenschap kunnen worden verkocht. Deze laatste markten dekken 62 % van de huidige verkopen en de fabriek te Rixensart is de enige ter wereld die virginiamycine vervaardigt. Het verlies van een deel van de verkopen zal niet tot gevolg hebben, dat onmiddellijk of op zeer korte termijn iedere productie van virginiamycine door de fabriek moet worden stopgezet.
- 103 In de tweede plaats heeft verzoekster niet aangetoond, dat de fabriek te Rixensart niet kan worden gebruikt voor andere doeleinden, met name de vervaardiging van andere producten. Geen enkele bewering van verzoekster wordt met onweerlegbaar bewijs gestaafd (met uitzondering van een specifieke getuigenverklaring), zulks terwijl alom bekend is dat in de fabriek in het verleden andere producten dan virginiamycine werden vervaardigd. Tot het door de Commissie krachtens richtlijn 97/72/EG van 15 december 1997 tot wijziging van richtlijn 70/524 (PB L 351, blz. 55), uitgevaardigde verbod, werd in de fabriek bijvoorbeeld ardacine vervaardigd, een ander groeibevorderend toevoegingsmiddel.
- 104 In de derde plaats toont verzoekster niet aan, dat de verwachte vermindering van de verkopen van virginiamycine rechtstreeks onherstelbare schade zal toebrengen aan de werkgelegenheid, zowel op de fabriek als in de regio. Inzonderheid wordt niet uiteengezet waarom Pfizer in dit stadium absoluut verplicht is personeelsleden te ontslaan of werkloos te maken. Deze opeenvolging van gebeurtenissen is het gevolg van een door Pfizer zelfstandig genomen besluit.
- 105 De Raad is tevens van oordeel, dat verzoekster niet heeft aangetoond dat de beweerdelijk aan de fabriek te Rixensart betrokkene schade het bestaan van

Pfizer bedreigt. De fabriek te Rixensart is niet de enige fabriek die Pfizer in België bezit en de vervaardiging van virginiamycine is niet haar enige activiteit in dit land. Ten slotte moet ter beoordeling van de ernstige en onherstelbare schade voor een partij de economische situatie van de hele groep in de beschouwing worden betrokken [beschikkingen van de president van het Gerecht van 10 december 1997, Camar/Commissie en Raad, T-260/97 R, Jurispr. blz. II-2357, punt 36, en van de president van het Hof van 15 april 1998, Camar/Commissie en Raad, C-43/98 P(R), Jurispr. blz. I-1815, punt 36].

106 Intervenienten sluiten zich volledig aan bij het betoog van de Raad.

107 Aangaande de belangen van de veehouders merkt de Commissie evenwel op, dat er een zeker aantal andere groeibevorderaars bestaan die virginiamycine zonder meer kunnen vervangen voor alle veestapels en die toegelaten blijven, aangezien de Commissie het door het Koninkrijk Zweden ingediende verzoek om een algeheel verbod op het gebruik van alle antibiotica als groeibevorderaar niet heeft ingewilligd. Bovendien kunnen de door de veehouders gemaakte ramingen van hun financiële verliezen in casu slechts in aanmerking worden genomen voor zover die ramingen betrekking hebben op de intrekking van virginiamycine en het houden van zeugen niet in die ramingen betrokken is. Voorts heft het bestaan van vervangingsproducten de gestelde nadelige gevolgen voor het welzijn van de dieren en voor het milieu volledig op.

108 Het Koninkrijk Denemarken betoogt dat verzoekster meer dan 70 % van haar huidige verkopen van virginiamycine kan voortzetten. Verwezen wordt naar het jaarverslag van Pfizer, volgens hetwelke „Stafac een doeltreffend antibioticum is ter versnelling van de gewichtstoename en ter verbetering van de doeltreffendheid van de voeding bij pluimvee, rundvee en varkens. Het totaal van de verkopen in 1998 bedroeg 82 miljoen USD, waarvan 24 miljoen USD in West-Europa.” Verzoekster heeft niet aangetoond, dat de fabriek te Rixensart dankzij een dergelijke markt met een jaarlijkse waarde van 58 miljoen USD niet zal kunnen overleven.

- 109 Ook moet worden betwijfeld of verzoekster, zo zij in de hoofdzaak in het gelijk mocht worden gesteld, niet in staat is de marktaandelen die zij door het tijdelijk verbod verloren heeft, weer terug te winnen. Naar is komen vast te staan, was het marktaandeel van virginiamycine in Denemarken tussen 1989 en 1997 per jaar zeer verschillend. Die schommelingen zouden hun verklaring kunnen vinden in de noodzaak, te vermijden dat door langdurig gebruik van een bepaald antibioticum in een veestapel tegen dat antibioticum resistente bacteriën worden geselecteerd. Aangezien tysolinefosfaat, spiramycine en zinkbacitrine tegelijk met virginiamycine zijn verboden, is het zeer waarschijnlijk dat virginiamycine zijn marktaandelen na een verbod van drie of vier jaar zal herwinnen, indien intussen kan worden aangetoond dat het gebruik van het product niet schadelijk is voor de gezondheid.
- 110 Met een beroep op de gegevens in het jaarverslag van Pfizer voor 1998 betoogt het Koninkrijk Denemarken, dat de omzet van de „animal health division” van Pfizer en van de gehele Pfizer-groep alsmede de door deze laatste behaalde winst aantonen, dat verzoekster door het verbod van virginiamycine geen ernstige en onherstelbare schade zal lijden.
- 111 Met betrekking tot het gevolg van het verbod voor de landbouwers die virginiamycine op hun bedrijf gebruiken, betoogt de Raad ten slotte, dat de producenten door gebruik te maken van andere groeibevorderaars dan antibiotica of wijziging van hun productiemethodes even goede productieresultaten kunnen behalen als met het gebruik van antibiotica als groeibevorderaars. Hij verwijst daartoe naar Deense studies.

De belangenafweging

- 112 Onder verwijzing naar de beschikking van de president van het Gerecht van 3 juni 1996, Bayer/Commissie (T-41/96 R, Jurispr. blz. II-381), betoogt verzoekster dat het de taak van de rechter in kort geding is om de last die de bestreden verordening legt op haar, de haar conclusies steunende interveniënten en derden die bij toekenning van de gevorderde maatregel belang hebben, te vergelijken met de voordelen die deze verordening voor de volksgezondheid zou hebben. De rechter in kort geding moet derhalve de zekerheid van reële schade — beëindiging

van Pfizer's activiteiten op het gebied van virginiamycine, ontslag van het betrokken personeel, het onthouden aan de veehouders van een groeibevorderaar waarvan de doeltreffendheid is bewezen en die bijdraagt tot het welzijn van de dieren — afwegen tegen een theoretisch risico waarvan het bewijs niet geleverd is. Bij de afweging van die zekerheden tegen de speculatieve factoren waarmee de bestreden verordening is gemotiveerd, moet in aanmerking worden genomen dat virginiamycine bijna dertig jaar lang in diervoeding is gebruikt zonder dat dit ooit, bij mensen noch dieren, tot infecties ten gevolge van antibioticaresistente bacteriën heeft geleid, dat synercide, een antibioticum van de groep der streptograminen, thans niet op de markt wordt gebracht en dat niet vaststaat, dat virginiamycine schadelijk is voor de menselijke gezondheid. Bij de beoordeling of de gevraagde voorlopige maatregelen een onaanvaardbaar risico meebrengen, moet rekening worden gehouden met het advies van het WCD van 10 juli 1998 en de standpunten van bekende deskundigen. Het openbaar standpunt van de Commissie gaat in de richting van het verzoek van verzoekster, aangezien deze instelling met name in november 1998 de verzekering had gegeven, dat geen maatregel zou worden getroffen voordat de wetenschappelijke studies zouden zijn afgerond.

- 113 Verzoekster betoogt voorts, dat in de bestreden verordening de overweging besloten ligt dat voortzetting van het gebruik van virginiamycine gedurende een overgangsperiode geen risico voor de volksgezondheid zal opleveren, aangezien het gebruik ervan, behalve in Denemarken en Zweden, gedurende het eerste halfjaar 1999 wordt toegestaan. Daarom kan de overgangsperiode van zes maanden ook worden verlengd totdat het Gerecht zal hebben beslist in de hoofdzaak. Overigens concludeert de verordening niet, dat virginiamycine een onmiddellijk gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens, daar de wetgever de mogelijkheid heeft opengelaten dat het product na wetenschappelijk onderzoek weer wordt toegelaten.
- 114 Ten slotte beklemtoont verzoekster de verschillen tussen het onderhavige geval en de zaak betreffende bovine spongiforme encefalopathie, die heeft geleid tot de beschikking Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald (inzonderheid punten 52, 59, 60 en 61). In die zaak heeft het Hof de schade die aan de belangen van het Verenigd Koninkrijk kon worden toegebracht wat de exportmarkten voor rundvlees betreft, afgewogen tegen de belangen van de overige belanghebbenden. Het Hof trachtte met name te bepalen of, zoals de Commissie stelde, „de

gezondheid van mens en dier inderdaad ernstig gevaar liep” (punten 52 en 59). Het wees erop, dat de overdraagbaarheid op de mens van een dodelijke ziekte „niet langer een theoretische mogelijkheid was” (punt 60). Een ziekte bij dieren — BSE — was „de meest waarschijnlijke verklaring” geworden voor de nieuwe variant van de ziekte van Creutzfeldt-Jakob bij de mens (zelfde punt). „De informatie waarmee de Commissie rekening [had] gehouden bij de vaststelling van [de litigieuze] beschikking, was dus bijzonder ernstig.” (Punt 61.) De toekenning van de gevraagde voorlopige maatregelen werd geweigerd op grond dat het ernstige gevaar voor de volksgezondheid was vastgesteld op basis van een geldige wetenschappelijke conclusie.

- 115 In het geval van de bestreden verordening liggen de omstandigheden anders. Vast staat, dat de gezondheid van mens en dier geen ernstig gevaar loopt. De ongerustheid rond een resistentie tegen antibiotica ten gevolge van het gebruik van virginiamycine berust op een theoretische hypothese. De informatie waarover de Commissie beschikt, is in het geval van virginiamycine niet bijzonder ernstig.
- 116 Zonder opschorting van de tenuitvoerlegging zal de bestreden verordening tot gevolg hebben dat virginiamycine definitief wordt verboden, omdat de fabriek, en daarmee de werknemers, technici, verkooppersoneel, klantenkring en veehouders die het product gebruiken, zullen verdwijnen. Opschorting van de tenuitvoerlegging zal daarentegen een voorlopige maatregel zijn. Indien de risico's niet worden bevestigd, kan het product blijven bestaan en verder worden verhandeld. Indien de risico's wel worden bevestigd en een reëel gevaar blijken op te leveren, kan het product na een objectief, doorzichtig onderzoek worden verboden.
- 117 Gelet op bovenstaande elementen is verzoekster van oordeel, dat voorrang moet worden toegekend aan de volledige afronding van de studies en de daaraan te verbinden gevolgen, volledige doorzichtigheid, een evenwichtige conclusie over de wenselijkheid van verder gebruik van virginiamycine, dat wil zeggen opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening tot de uitspraak in de

hoofdzaak of, in voorkomend geval, tot de afronding van de drie voornaamste wetenschappelijke onderzoeken (het bewakingsprogramma, het rapport van het multidisciplinair comité over antibioticaresistentie en de op basis van richtlijn 96/51 verrichte studies) en de analyse van hun conclusies door de instellingen.

- 118 Volgens de Raad slaat de balans door aan de kant van handhaving van de bestreden verordening, aangezien dit belang moeilijk te vergelijken is met het belang van verzoekster bij opschorting van de tenuitvoerlegging ervan (beschikking Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald, punt 90; beschikking van de president van het Hof van 24 september 1996, Verenigd Koninkrijk/Commissie, C-239/96 R en C-240/96 R, Jurispr. blz. I-4475). Zelfs indien het belang van verzoekster bij opschorting van de tenuitvoerlegging werd erkend, kan dat belang niet opwegen tegen de ernstige schade voor de volksgezondheid die opschorting van de tenuitvoerlegging zou veroorzaken, welke schade niet zou kunnen worden hersteld zo het beroep in de hoofdzaak later mocht worden verworpen (beschikking van 12 juli 1996, Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald, punt 92). Geen enkele eventuele benadeling van de handelsbelangen van Pfizer kan opwegen tegen de potentiële ernstige schade die de volksgezondheid kan ondervinden indien het regelmatig gebruik van virginiamycine als groeibevorderaar wordt voortgezet.
- 119 De interveniënten ter ondersteuning van de conclusies van de Raad sluiten zich bij deze argumenten aan.

Beoordeling door de rechter in kort geding

De ontvankelijkheid

- 120 Ingevolge artikel 104, lid 1, tweede alinea, van het Reglement voor de procesvoering kan een verzoek om voorlopige maatregelen slechts worden

ontvangen indien de verzoeker partij is in een voor het Gerecht aanhangige zaak. Deze regel is geen loutere formaliteit, maar veronderstelt dat het beroep in de hoofdzaak in verband waarmee het verzoek in kort geding is ingediend, door het Gerecht kan worden onderzocht.

- 121 Volgens vaste rechtspraak mag het probleem van de ontvankelijkheid van het beroep in de hoofdzaak in beginsel niet worden onderzocht in het kader van een kort geding, teneinde de grond van de zaak niet te prejudiciëren. Wanneer evenwel, zoals in casu, wordt gesteld dat het beroep in de hoofdzaak in verband waarmee het verzoek in kort geding is ingediend, kennelijk niet-ontvankelijk is, lijkt het niettemin noodzakelijk het bestaan van bepaalde elementen vast te stellen op grond waarvan aanvankelijk tot de ontvankelijkheid van dat beroep kan worden geconcludeerd (zie, met name, beschikkingen van de president van het Hof van 27 januari 1988, *Distrivet/Raad*, 376/87 R, *Jurispr.* blz. 209, punt 21, en 13 juli 1988, *Fédération européenne de la santé animale e.a./Raad*, 160/88 R, *Jurispr.* blz. 4121, punt 22; beschikkingen van de president van het Gerecht van 15 maart 1995, *Cantine dei colli Berici/Commissie*, T-6/95 R, *Jurispr.* blz. II-647, punt 26, en 22 december 1995, *Danielsson e.a./Commissie*, T-219/95 R, *Jurispr.* blz. II-3051, punt 58; beschikking van de president van de Vijfde kamer van het Gerecht van 28 april 1999, *Van Parys e.a./Commissie*, T-11/99 R, blz. II-1355, punt 50).
- 122 Artikel 173, vierde alinea, van het Verdrag kent particulieren het recht toe op te komen tegen elke beschikking die, hoewel genomen in de vorm van een verordening, hen rechtstreeks en individueel raakt. Deze bepaling heeft met name tot doel, te voorkomen dat de gemeenschapsinstellingen, enkel door de vorm van een verordening te kiezen, het beroep van een particulier tegen een beschikking die hem rechtstreeks en individueel raakt, onmogelijk kunnen maken, en aldus te preciseren dat de keuze van de vorm de aard van het besluit niet kan wijzigen (zie met name, arrest Gerecht van 9 april 1997, *Terres rouges e.a./Commissie*, T-47/95, *Jurispr.* blz. II-481, punt 39).
- 123 In casu schrapte de bestreden verordening vier specifieke antibiotica van de lijst in bijlage B bij richtlijn 70/524 en verbiedt zij het in de handel brengen ervan in alle lidstaten van de Gemeenschap vanaf, overeenkomstig artikel 3, 1 januari 1999 of 1 juli 1999. Blijkens punt 27 van de considerans is de reden van de intrekking van

de toelating van de vier antibiotica de bescherming van de gezondheid van de mens, zodat zij niet alleen gericht is tot de fabrikanten van de betrokken producten, maar ook tot de gebruikers en meer in het algemeen de gehele bevolking van de Europese Unie. Deze verordening is derhalve een maatregel van algemene strekking in de zin van artikel 189 EG-Verdrag (thans artikel 249 EG).

- 124 Het is evenwel niet uitgesloten, dat een bepaling die naar haar aard en strekking een normatief karakter heeft, niettemin een natuurlijke of rechtspersoon individueel raakt, wanneer deze erdoor wordt getroffen uit hoofde van zekere bijzondere hoedanigheden of van een feitelijke situatie welke hem ten opzichte van ieder ander karakteriseert en hem daardoor op soortgelijke wijze individualiseert als de adreassaar van een beschikking (arrest Hof van 18 mei 1994, Codorníu/Raad, C-309/89, Jurispr. blz. I-1853, punt 19, en beschikking Gerecht van 26 maart 1999, Biscuiterie-confiserie LOR en Confiserie du Tech/Commissie, T-114/96, Jurispr. blz. II-913, punt 30).
- 125 Dienaangaande kan in het kader van de onderhavige procedure worden volstaan met vast te stellen, dat verzoekster in een bijzondere feitelijke situatie verkeert, daar zij als enige ter wereld virginiamycine vervaardigt en zij in die hoedanigheid wetenschappelijk en financieel betrokken is bij het bewakingsprogramma inzake microbiële resistentie bij dieren waaraan antibiotica zijn toegediend, dat sinds april 1998 onder leiding van de Commissie wordt uitgevoerd en waarvan de betrouwbaarheid van de resultaten door de bestreden verordening in gevaar wordt gebracht.
- 126 Voor het overige wordt niet betwist, dat de bestreden verordening verzoekster rechtstreeks raakt.
- 127 Bijgevolg zijn er serieuze elementen op grond waarvan moet worden aangenomen, dat het niet uitgesloten is dat verzoekster door de bestreden verordening rechtstreeks en individueel wordt geraakt en derhalve ontvankelijk is in haar verzoek om nietigverklaring ervan krachtens artikel 173, vierde alinea, van het Verdrag. Mitsdien moet het onderhavige verzoek in kort geding ontvankelijk worden verklaard.

De fumus boni juris

- 128 Vastgesteld moet worden, dat partijen fundamenteel van mening verschillen over de vraag, in welke omstandigheden de bevoegde autoriteiten als voorzorgsmaatregel de toelating van een antibioticum kunnen intrekken met als gevolg dat dit in de Gemeenschap niet meer in de handel mag worden gebracht.
- 129 Verzoekster is van oordeel, dat in geval van wetenschappelijke onzekerheid het voorzorgsbeginsel toepassing moet vinden zonder dat de resultaten van het aangevangen wetenschappelijk onderzoek hoeven te worden afgewacht, wanneer handelend optreden noodzakelijk is om een onaanvaardbaar risico voor de gezondheid af te wenden. Aan deze voorwaarden zou in casu niet zijn voldaan, aangezien het risico voor de menselijke gezondheid ten gevolge van het gebruik van virginiamycine als toevoegingsmiddel in diervoeding, niet is komen vast te staan.
- 130 De Raad betoogt daarentegen, dat de bestreden verordening, waarbij de toelating van vier antibiotica is ingetrokken, als voornaamste doelstelling had de gezondheid van de mens te beschermen tegen de daadwerkelijke en potentiële risico's van een toenemende antimicrobiële resistentie in de menselijke geneeskunde ten gevolge van het regelmatig gebruik van antibiotica, waaronder virginiamycine, in de veeteelt. Dit initiatief moet worden gezien als een conserverende voorzorgsmaatregel, die opnieuw kan worden gezien aan de hand van de onderzoeken en het bewakingsprogramma. De Raad, ondersteund door de Commissie en de interveniërende lidstaten, betoogt in hoofdzaak dat wanneer onzekerheid bestaat omtrent het bestaan of de omvang van risico's voor de menselijke gezondheid, de instellingen beschermende maatregelen kunnen treffen zonder af te wachten, dat de realiteit en de ernst van die risico's volledig zijn aangetoond. Ofschoon de specialisten in casu niet in staat zijn de omvang van het risico te bepalen, blijkt uit rapporten als die van de WHO, het House of Lords (Verenigd Koninkrijk), de Nederlandse Gezondheidsraad en de aanbevelingen van Kopenhagen over antimicrobiële resistentie, dat er gevaar voor kruisresistentie bestaat, waarbij wordt aanbevolen het gebruik van de betrokken antibiotica als groeibevorderaar te verbieden.

- 131 Dienaangaande moet worden opgemerkt, dat zo het Gerecht inderdaad mocht vaststellen, dat de Raad de voorwaarden voor toepassing van het voorzorgsbeginsel verkeerd heeft uitgelegd, een dergelijke vaststelling in de omstandigheden van het onderhavige geval van fundamenteel belang zou zijn voor de beoordeling van de omvang van het risico voor de menselijke gezondheid dat een rechtvaardiging kan vormen voor de intrekking van de toelating van virginiamycine als toevoegingsmiddel in diervoeding.
- 132 De zeer uitvoerige argumentatie, gestaafd door een groot aantal bijlagen, die verzoekster aan deze vraag heeft gewijd, veronderstelt derhalve een zeer diepgaand onderzoek, dat niet in het kader van de onderhavige procedure in kort geding kan worden verricht.
- 133 Hieruit volgt, dat het middel dat verzoekster in hoofdzaak ontleent aan schending van het voorzorgsbeginsel, op het eerste gezicht niet geheel ongegrond kan worden geacht en rechtvaardigt, dat de rechter in kort geding de overige voorwaarden voor toekenning van de voorlopige maatregelen onderzoekt.

De spoedeisendheid en de belangenafweging

- 134 Volgens vaste rechtspraak moet de spoedeisendheid van een verzoek in kort geding worden getoetst aan de vraag, of een voorlopige beslissing noodzakelijk is ter voorkoming van ernstige en onherstelbare schade voor de partij die om de voorlopige maatregel verzoekt. De partij die om opschorting van de tenuitvoerlegging van een handeling verzoekt, moet het bewijs leveren, dat zij niet op de uitspraak in de hoofdzaak kan wachten zonder ernstige en onherstelbare schade te lijden (beschikking Prayon-Rupel/Commissie, reeds aangehaald, punt 36).
- 135 In casu bestaat de door verzoekster aangevoerde schade in hoofdzaak uit twee elementen. De tenuitvoerlegging van de bestreden verordening zou haar schade berokkenen, maar ook schadelijk zijn voor derden en voor het milieu.

- 136 Om te beginnen moet worden opgemerkt, dat de gestelde ernstige en onherstelbare schade die met de opschorting van de tenuitvoerlegging moet worden vermeden, door de rechter in kort geding in het kader van zijn onderzoek van de voorwaarde inzake de spoedeisendheid slechts in aanmerking kan worden genomen voor zover die schade kan worden berokkend aan de belangen van de partij die om de voorlopige maatregel verzoekt. Derhalve kan de schade die tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kan berokkenen aan een andere partij dan die welke om de voorlopige maatregel verzoekt, door de rechter in kort geding in voorkomend geval slechts in aanmerking worden genomen in het kader van de afweging van de betrokken belangen. Bijgevolg zullen de door verzoekster aangevoerde mogelijke schadelijke gevolgen voor derden of voor het milieu slechts in het kader van het onderzoek van die voorwaarde voor de opschorting van de tenuitvoerlegging worden onderzocht.
- 137 In de tweede plaats moeten de gevolgen van de toepassing van de bestreden verordening voor de fabriek te Rixensart en voor verzoeksters situatie worden beoordeeld. Dienaangaande is het vaste rechtspraak, dat geldelijke schade, uitzonderlijke omstandigheden daargelaten, niet kan worden beschouwd als onherstelbaar of zelfs moeilijk herstelbaar, wanneer zij later financieel kan worden vergoed (beschikking president van het Hof van 18 oktober 1991, Abertal e.a./Commissie, C-213/91 R, Jurispr. blz. I-5109, punt 24, en beschikking president van het Gerecht van 7 november 1995, Eridania e.a./Raad, T-168/95 R, Jurispr. blz. II-2817, punt 42).
- 138 Overeenkomstig deze beginselen zou de gevraagde opschorting in de omstandigheden van het onderhavige geval slechts gerechtvaardigd zijn, indien mocht blijken dat verzoekster zich zonder die maatregel in een situatie zou bevinden die haar bestaan in gevaar kan brengen of haar marktaandelen onherstelbaar kan aantasten.
- 139 Om te bepalen of de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening verzoeksters bestaan in gevaar kan brengen, moet onderscheid worden gemaakt tussen de gevolgen die de verordening kan hebben voor de fabriek te Rixensart en de gevolgen voor de financiële levensvatbaarheid van verzoekster.

- 140 Verzoekster betoogt, dat de verminderde productie van virginiamycine die de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening teweeg zal brengen en, bijgevolg, de verminderde verkopen van het product, onvermijdelijk op korte termijn tot sluiting van de fabriek zal leiden. Verzoekster zal gedwongen zijn, haar productie onmiddellijk met 50 % te verlagen en zal daardoor personeel moeten ontslaan.
- 141 In de omstandigheden van het onderhavige geval is de rechter in kort geding van oordeel, dat hij op grond van de elementen in het dossier niet kan concluderen dat de sluiting van de fabriek op korte termijn een onontkoombaar gevolg is van de inwerkingtreding van de bestreden verordening.
- 142 Immers, gesteld al dat de fabriek te Rixensart niet kan worden gebruikt voor de vervaardiging van andere substanties dan virginiamycine, gelijk verzoekster betoogt, de bestreden verordening verbiedt de verhandeling van virginiamycine enkel in de Gemeenschap. Het in de handel brengen van het product kan dus worden voortgezet op andere markten dan die van de Gemeenschap.
- 143 Dienaangaande blijkt uit het dossier, dat de fabriek van Rixensart de enige ter wereld is die virginiamycine vervaardigt en dat dit product, onder de benaming Stafac, niet alleen in West-Europa, maar ook in Noord-Amerika, Latijns-Amerika, Azië, Centraal- en Oost-Europa en Afrika wordt verkocht.
- 144 Volgens het jaarverslag 1998 van de Pfizer-groep lag het totaalbedrag van de verkopen van Stafac op 82 miljoen USD, waarvan 24 miljoen USD in West-Europa. De verkopen van virginiamycine op andere markten dan die van West-Europa bedroegen in 1998 derhalve 58 miljoen USD.

- 145 Bovendien heeft verzoekster verklaard, dat 38 % van de huidige verkopen van virginiamycine voor rekening komen van de vijftien lidstaten van de Europese Unie.
- 146 Derhalve kan niet worden gesteld, dat door de vermindering van de verkopen ten gevolge van de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening, of zij nu in omvang of in waarde wordt uitgedrukt, onvermijdelijk op korte termijn iedere productie van virginiamycine zal worden stopgezet. Zelfs indien de productiekosten van de fabriek te Rixensart stijgen doordat virginiamycine in de Gemeenschap niet op de markt kan worden gebracht en derhalve leiden tot een verlaging van de door verzoekster met dit product behaalde winst, zo niet tot een financieel verlies, volstaat zulks niet om aan te tonen, dat de sluiting van de fabriek te Rixensart op zeer korte termijn te verwachten is.
- 147 Verzoekster betoogt dat ook het ontslag van het op de fabriek te Rixensart werkzame personeel een onvermijdelijk gevolg zal zijn van de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening en dat zulks, in termen van werkgelegenheid gesproken, eveneens voor de toeleveranciers repercussies zal hebben. Inzonderheid verklaart zij een plan te hebben opgesteld voor het ontslag van 31 personeelsleden van de fabriek te Rixensart, en dat het huidige klimaat van onzekerheid het hoger personeel doet vertrekken.
- 148 Zoals uit het dossier blijkt, heeft de fabriek te Rixensart zelf 173 personen in dienst, zodat de inkrimping van het personeel waartoe zal worden besloten, 18 % van het op de fabriek zelf werkzame personeel zou treffen.
- 149 Een dergelijke maatregel heeft echter niet de sluiting van de fabriek te Rixensart tot gevolg. Afgezien van het feit, dat het niet erg waarschijnlijk lijkt dat verzoekster financieel niet in staat zou zijn 31 personen in dienst te houden totdat de hoofdzaak is afgewikkeld, moet worden vastgesteld dat die ontslagen, mochten zij plaatsvinden, niet zouden volstaan om aan te tonen, dat verzoekster onvermijdelijk haar knowhow zal kwijtraken en daarmee iedere activiteit zal moeten stopzetten. De fabriek zelf zal immers 142 personen in dienst houden, een

aantal waarvan niet wordt gesteld dat het niet volstaat om de fabriek zodanig te doen functioneren dat virginiamycine verder kan worden vervaardigd om te worden verkocht op andere markten dan de markt van de Gemeenschap. Blijkens bijlage 10 bij het verzoekschrift in kort geding, een verklaring van de waarnemend directeur personeelszaken van de fabriek te Rixensart, gaat het bij de voorgenomen ontslagen om werknemers die in aanmerking komen voor vervroegd pensioen of tijdelijk personeel dan wel personeel op proef. Verzoekster kan niet stellen, dat het vrijwillig vertrek van geschoold personeel van de fabriek te Rixensart uitsluitend kan worden toegeschreven aan de gevolgen van de bestreden verordening; via haar personeelsbeleid heeft zij altijd de mogelijkheid, personeel te behouden waarvan zij voor het overige te kennen heeft gegeven, dat het bijzonder is gehecht aan die fabriek.

- 150 De door verzoekster aangevoerde gevolgen van de verminderde activiteit van de fabriek te Rixensart voor de toeleveranciers kunnen door de rechter in kort geding niet in aanmerking worden genomen. Niet alleen gaat het daarbij om schade toegebracht aan derden, die derhalve moet worden beoordeeld in het kader van de belangenafweging, maar bovendien is niet komen vast te staan, dat die toeleveranciers hun economische activiteit uitsluitend in het voordeel van de fabriek te Rixensart uitoefenen en dat, zo dit het geval mocht zijn, zij hun diensten niet aan andere ondernemingen zullen kunnen aanbieden.
- 151 Evenmin is aangetoond, dat de in meerdere lidstaten werkzame verkoopteams voor virginiamycine niet zullen kunnen omschakelen op de verkoop van andere producten van verzoekster, zo niet op producten van andere vennootschappen van de Pfizer-groep.
- 152 Tevens moet worden opgemerkt, dat de rentabiliteit van de in de fabriek te Rixensart gedane of voorziene investeringen slechts ten dele in gevaar wordt gebracht door de bestreden verordening, daar virginiamycine buiten de Gemeenschap verder zal kunnen worden verkocht.

- 153 Wat vervolgens de vraag betreft, of het verbod om virginiamycine in de Gemeenschap te verkopen de financiële levensvatbaarheid van verzoekster aantast, moet worden vastgesteld dat, voor zover dat verbod enkel voor de Gemeenschap geldt, verzoekster het product na 1 juli 1999 buiten de Gemeenschap zal kunnen blijven verkopen. Gezien de in 1998 behaalde resultaten (zie hiervóór, punt 144), is het niet uitgesloten, dat zij met de verkopen van dat product 70 % van de door haar in dat jaar behaalde omzet kan realiseren.
- 154 Ter terechtzitting heeft verzoekster grafieken overgelegd betreffende de evolutie van haar verkopen na het verbod op de verhandeling van virginiamycine in de Gemeenschap, alsook voorspellingen betreffende de kostenstructuur en de financiële resultaten in 2000. Hieruit blijkt, dat de verkopen aanzienlijk in waarde zullen dalen en dat het financiële resultaat in 2000, wat virginiamycine betreft, negatief (0,7 miljoen USD) zal uitvallen.
- 155 Er zij evenwel aan herinnerd, dat de beoordeling van de financiële situatie van een verzoekende partij kan geschieden door onder meer rekening te houden met de kenmerken van de groep waartoe zij via aandelenparticipaties behoort (beschikkingen president van het Hof van 7 maart 1995, *Transacciones Marítimas e.a./Commissie*, C-12/95 P, *Jurispr.* blz. I-467, punt 12, en 15 april 1998, *Camar/Commissie en Raad*, reeds aangehaald, punt 36; beschikkingen president van het Gerecht van 4 juni 1996, *SCK en FNK/Commissie*, T-18/96 R, *Jurispr.* blz. II-407, punt 35, en 10 december 1997, *Camar/Commissie en Raad*, reeds aangehaald, punt 50).
- 156 In het jaarverslag van 1998 wordt verklaard, dat de Animal Health Division van de Pfizer-groep een omzet („revenues”) van 1 314 miljoen USD heeft behaald. Dit betekent, dat de waarde van de verkopen van virginiamycine 6 % van de totale verkopen van de producten in deze sector van werkzaamheden bedroeg. In een commentaar op het verbod van Stafac in de Gemeenschap ten gevolge van de bestreden verordening heet het in het jaarverslag: „Wij verwachten niet, dat het verbod op de verkoop van virginiamycine aanzienlijke gevolgen zal hebben voor de toekomstige resultaten van onze activiteiten.”

- 157 Aan de hand van de financiële gegevens in het jaarverslag van 1998 kan tevens worden vastgesteld, dat de waarde van verzoeksters verkopen van Stafac in West-Europa in 1998, te weten 24 miljoen USD, 0,2 % vertegenwoordigt van het bedrag van de nettoverkopen (net sales) van de Pfizer-groep in 1998, waarvan de waarde 12 677 miljoen USD bedraagt.
- 158 Hieruit volgt dat, ook indien het aandeel van verzoeksters activiteiten in die van de gehele Pfizer-groep niet blijkt uit het dossier, bovenstaande elementen en rechtspraak de rechter in kort geding tot het oordeel brengen, dat de door verzoekster te lijden financiële schade niet van dien aard is, dat zij haar werkzaamheden niet kan voortzetten tot de uitspraak in de hoofdzaak.
- 159 Wat betreft de gevolgen die het verbod zal hebben voor de ontwikkeling van de marktaandeelen, moet onderscheid worden gemaakt tussen de markten buiten de Gemeenschap en de gemeenschapsmarkt.
- 160 Verzoekster betoogt, dat de verkopen in landen die geen lid zijn van de Unie, ten gevolge van de communautaire regelgeving zullen dalen. Dienaangaande is de rechter in kort geding van oordeel, dat dit argument slechts kan worden aangevoerd om de spoedeisendheid van de gevraagde opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden maatregel aan te tonen, voor zover het intreden van de gestelde schade door die opschorting zou worden voorkomen. Evenwel is geenszins aangetoond dat de voorlopige maatregel, mocht zij worden gelast, de betrokken staten zal beletten de verhandeling van virginiamycine op hun grondgebied te verbieden. Voor zover voorts het verbod van virginiamycine in de Gemeenschap mede tot verminderde verkopen, zo niet tot een verkoopverbod, in andere landen leidt, is de betrokken schade niet het rechtstreekse gevolg van de bestreden verordening, maar van de besluiten die de bevoegde nationale autoriteiten hebben getroffen om autonoom de bescherming van de menselijke gezondheid te verzekeren. In die omstandigheden staat het aan verzoekster, zich tot de nationale rechter te wenden teneinde de wettigheid van de besluiten die haar de gestelde commerciële schade berokkenen, te doen beoordelen. Het door verzoekster ter terechtzitting aangevoerde specifieke argument, dat het uit de verordening voortvloeiende verbod gevolgen zal hebben in de Verenigde Staten, die de verkoop op hun grondgebied van producten waarvan de verkoop in het land van vervaardiging onwettig is, verbieden, kan dus niet worden aanvaard.

- 161 Verzoekster merkt nog op, dat zij het gevaar loopt de door haar product in de Gemeenschap verworven marktaandeelen te verliezen. Evenwel kan niet worden gesteld, dat die marktaandeelen onherstelbaar worden geschaad. Ook indien het aandeel op de gemeenschapsmarkt dat virginiamycine bezit, vanaf 1 juli 1999 wordt overgenomen door concurrerende producten, kan uit niets in het dossier worden afgeleid, dat het onderhavige product zijn vroegere positie niet zou kunnen herwinnen.
- 162 Dienaangaande moet om te beginnen worden opgemerkt, dat het verbod niet definitief is aangezien, luidens artikel 2 van de bestreden verordening, deze vóór 31 december 2000 opnieuw moet worden gezien op basis van de uitkomsten van de diverse onderzoeken inzake resistentievorming ten gevolge van het gebruik van de betrokken antibiotica en van het bewakingsprogramma inzake microbiële resistentie bij dieren waaraan antibiotica zijn toegediend.
- 163 Vervolgens zij beklemtoont dat interveniënten aan de zijde van verzoekster, Asovac en Anprogor, Fedesa en Fefana alsook Kerckhove en Lambert, erop hebben gewezen dat de eigenschappen van virginiamycine bijzonder worden gewaardeerd door de gebruikers en dat geen product virginiamycine volledig kan vervangen. Deze omstandigheid is op commercieel vlak tot uiting gekomen in een voortdurende stijging van de verkopen van het product in de Gemeenschap. Daar komt bij dat, in de veronderstelling dat de bestreden verordening niet was vastgesteld, de verwachte verkopen van het product in de wereld, en bijgevolg in de Gemeenschap, zoals uiteengezet in het document dat verzoekster ter terechtzitting heeft overgelegd, voor de komende jaren een zeer sterke stijging vertoonden. Zo vertegenwoordigden de verkopen in 1997 een waarde van 94,6 miljoen USD, terwijl voor 2001 verkopen ten bedrage van 160,7 miljoen USD werden verwacht.
- 164 Ten slotte heeft de president van de „Animal Health Division” van de Pfizer-groep in Europa ter terechtzitting in antwoord op de vraag, of in geval van nietigverklaring van de bestreden verordening door het Gerecht de in de Gemeenschap verloren marktaandeelen zouden kunnen worden herwonnen, in een

ten gunste van verzoekster afgelegde verklaring te kennen gegeven, dat zulks niet onmogelijk, maar zeer kostbaar zou zijn.

- 165 Gelet op het voorgaande moet worden geconcludeerd, dat verzoekster er niet in is geslaagd aan te tonen, dat zij ernstige en onherstelbare schade zou lijden indien de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening niet werd opgeschort.
- 166 Hoe dan ook zou, ook indien verzoekster volledig mocht slagen in het bewijs van ernstige en onherstelbare schade, de rechter in kort geding alsnog het belang van verzoekster en de interveniënten die haar steunen bij de opschorting van het verbod op de verhandeling van virginiamycine in de Gemeenschap, moeten afwegen tegen het belang van de overige partijen bij de handhaving van dit verbod. Naast overwegingen van economische en sociale aard voert verzoekster als argument aan, dat de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening de thans in het kader van het bewakingsprogramma onder leiding van de Commissie ingeleide onderzoeken in gevaar zal brengen en dat zij zich bijgevolg nadien niet meer op de resultaten van de betrokken onderzoeken zal kunnen beroepen ten bewijze dat het gebruik van virginiamycine als toevoegingsmiddel in diervoeding onschadelijk is. Intervenienten aan de zijde van verzoekster zouden eveneens belang hebben bij opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening, voor zover dit ondernemingen zijn die werkzaam zijn in de veeteelt, nationale verenigingen van de industrie voor diergeneeskunde in Europa en fabrikanten van producten voor de diergeneeskunde, nationale verenigingen van de industrie voor toevoegingsmiddelen voor diervoeding en fabrikanten van toevoegingsmiddelen voor diervoedingen, in het algemeen, voor zover zij zich beroepen op de milieubescherming.
- 167 In het kader van dit onderzoek moet de rechter in kort geding bepalen, of het bij eventuele nietigverklaring van de bestreden handeling door de rechter in de hoofdzaak mogelijk is, de situatie die in geval van onmiddellijke tenuitvoerlegging van die handeling zal zijn ontstaan, terug te draaien en, omgekeerd, of opschorting van de tenuitvoerlegging van die handeling belet dat de handeling nog volledige werking krijgt ingeval het beroep in de hoofdzaak wordt verworpen (zie, met name, beschikking van de president van het Hof van 11 mei 1989, RTE e.a./Commissie, 76/89 R, 77/89 R en 91/89 R, Jurispr. blz. 1141, punt 15; beschikking van 12 juli 1996, Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald,

punt 89, en beschikking van de president van het Gerecht van 21 maart 1997, Antillean Rice Mills/Raad, T-41/97 R, Jurispr. blz. II-447, punt 42).

- 168 Dienaangaande moet om te beginnen worden opgemerkt, dat de uitvoering van het bewakingsprogramma waaraan verzoekster deelneemt en waarvan de uitkomsten door de Commissie in aanmerking zullen worden genomen om de bestreden verordening overeenkomstig artikel 2 ervan vóór 31 december 2000 opnieuw te bezien, door de tenuitvoerlegging van deze verordening niet in gevaar wordt gebracht. Volgens de schriftelijke en mondelinge toelichtingen van partijen was aanvankelijk voorzien, dat in het kader van dit programma een tweede reeks monsters van faeces van gevogelte en varkens zou worden genomen eind 1999, dat wil zeggen twee jaar na de eerste reeks monsters, in een omgeving die in het tijdvak tussen de twee monsternemingen ongewijzigd is gebleven. De omgeving waarin de tweede reeks monsters zullen worden genomen, zal door de bestreden verordening wijzigingen echter hebben ondergaan, omdat virginiamycine vanaf 1 juli 1999 in de Gemeenschap niet meer in de handel zal worden gebracht. Dit neemt evenwel niet weg dat, ofschoon de doelstellingen van het bewakingsprogramma niet volgens de aanvankelijk vastgestelde parameters kunnen worden bereikt, een deskundige van de Commissie in antwoord op een vraag van de rechter in kort geding heeft verklaard, dat met de tweede reeks monsternemingen, ook al is de omgeving ten gevolge van de inwerkingtreding van de bestreden verordening gewijzigd, resultaten zullen kunnen worden bereikt die volstaan om, zij het ook, gelijk een door verzoekster geciteerde deskundige heeft opgemerkt, met moeite, de ontwikkeling van de resistentiemechanismen in de tijd te kunnen beoordelen.
- 169 Vervolgens moet worden vastgesteld, dat een dergelijke belangenafweging hoe dan ook zou uitvallen in het voordeel van handhaving van de bestreden verordening, daar het belang bij handhaving van de bestreden verordening moeilijk kan worden vergeleken met het belang van verzoekster en interveniënten aan haar zijde bij de verkrijging van opschorting.
- 170 Schade zoals verzoekster en interveniënten die haar ondersteunen, die in termen van commerciële en sociale belangen zouden lijden, kan immers niet opwegen tegen de schade, in termen van volksgezondheid, die opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden verordening zou kunnen veroorzaken en die, ingeval het beroep in de hoofdzaak vervolgens mocht worden verworpen, niet meer zou kunnen worden hersteld.

- 171 In dit verband moet worden beklemtoond, dat aan de vereisten verband houdend met de bescherming van de volksgezondheid, onbetwistbaar groter belang moet worden toegekend dan aan overwegingen van economische aard (beschikking van 12 juli 1996, Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald, punt 93; arrest Affish, reeds aangehaald, punt 43, en beschikking Gerecht van 15 september 1998, Infrisa/Commissie, T-136/95, Jurispr. blz. II-3301, punt 58).
- 172 Bovendien is reeds beslist, dat indien onzekerheden blijven heersen omtrent het bestaan of de omvang van risico's voor de gezondheid van de mens, de instellingen beschermende maatregelen kunnen nemen zonder te hoeven wachten totdat de realiteit en de ernst van die risico's volledig zijn aangetoond (arresten van 5 mei 1998, National Farmer's Union e.a., reeds aangehaald, punt 63, en Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald, punt 99; arrest Bergaderm en Goupil/Commissie, reeds aangehaald, punt 66).
- 173 In casu moet, zonder in het minst vooruit te lopen op de beoordeling door het Gerecht van de door verzoekster in de hoofdzaak aan te voeren middelen, worden vastgesteld dat het opgegeven doel van de intrekking van de toelating van virginiamycine erin bestaat, de risico's van toenemende antimicrobiële resistentie in de menselijke geneeskunde ten gevolge van het regelmatig gebruik van dit antibioticum in de veeteelt, te bestrijden. Dit risico van toenemende antimicrobiële resistentie in de menselijke geneeskunde is derhalve gebaseerd op de veronderstelling, dat tegen virginiamycine resistente bacteriën bij dieren op de mens kunnen worden overgedragen.
- 174 Stukken in het dossier bevestigen de gegrondheid van deze veronderstelling.

- 175 Zo heeft de WHO in het verslag van de in oktober 1997 te Berlijn gehouden conferentie over „The Medical Impact of the Use of Antimicrobials in Food Animals” (blz. 1) verklaard:

„Certain antimicrobials used for treatment or growth promotion in agriculture are also used for disease control in humans. Others select for cross-resistance in bacteria to antimicrobials used in human medicine. Microbiological and clinical evidence is mounting that resistant bacteria or resistance determinants might be passed from animals to humans, resulting in infections that are more difficult to treat. With an increase in the prevalence and distribution of antimicrobial-resistant infections in hospitals and the community, the question has been raised as to how this escalation of resistance could have been influenced by the use of antimicrobials in livestock production.

The magnitude of the medical and public health impact of antimicrobial use in food animal production is not known. Despite the uncertainty, however, there is enough evidence to cause concern. It is unrefuted that the use of antimicrobials leads to the selection of resistant bacteria and that the scope of the emerging problem depends, among other things, on duration of exposure to and concentration of the antimicrobial.”

- 176 In dit verslag wordt voorts het volgende verklaard (blz. 6):

„Due to the limited number of agents available for the treatment of glycopeptide-resistant enterococci, antimicrobial agents not previously used in humans are

being sought, including drugs from classes currently used as growth promoters in animals. Therefore the selection of further resistance in enterococci is undesirable, e.g. streptogramin resistance due to use of virginiamycin as a feed additive in animals."

177 In hetzelfde rapport adviseerde de WHO, het gebruik van iedere antimicrobiële agens als groeibevorderaar bij dieren te beëindigen, indien die agens in de menselijke geneeskunde wordt gebruikt of bekend is voor de selectie van kruisresistenties tegen in de menselijke geneeskundige gebruikte antimicrobiële substanties.

178 In een studie in bijlage bij het verzoekschrift in interventie van Fedesa en Fefana (*Report concerning the use of antibiotics as growth factors in animal feeds*, door Georges Bories en professor P. Louisot), dat ter terechtzitting aan alle partijen is voorgelegd, wordt het volgende verklaard:

„There is no strict barrier between man and farm animals, firstly for those who work in contact with farm animals, in slaughterhouses and in the meat industry, and subsequently for consumers of animal products. Exchanges have been observed involving both bacteria and genes, especially resistance genes.

... However, recent studies demonstrating the simultaneous presence, in the same bacterial strain isolated in man, of genetic material (DNA fragments) from commensal bacteria characteristic of pigs and chickens, indicate that enterococci, including *Enterococcus faecium*, are ubiquitous."

- 179 Ter terechtzitting ten slotte heeft een van de door verzoeksters opgeroepen deskundigen verklaard, dat het niet was uitgesloten dat tegen virginiamycine resistent geworden bacteria hun resistentiemechanismen op de mens konden overdragen.
- 180 Nu de overdraagbaarheid van dieren op mensen van bacteriën die resistent zijn geworden doordat aan vee antibiotische toevoegingsmiddelen als virginiamycine worden toegediend, volgens de aangehaalde bronnen niet onmogelijk is, moet derhalve worden vastgesteld, dat het risico van toenemende antimicrobiële resistentie in de menselijke geneeskunde ten gevolge van het gebruik van virginiamycine in diervoeding, niet kan worden uitgesloten. Zo de antimicrobiële resistentie in de menselijke geneeskunde mocht toenemen, zullen de potentiële gevolgen voor de volksgezondheid zeer ernstig zijn, daar sommige bacteriën, doordat zij resistent zullen zijn geworden, dan niet meer doeltreffend kunnen worden bestreden met geneesmiddelen voor menselijk gebruik die thans nog doeltreffend zijn, waaronder de streptograminen, waartoe virginiamycine behoort.
- 181 Zonder vooruit te lopen op het onderzoek door het Gerecht van de beoordeling van de omvang van het risico, waartoe de betrokken instellingen moeten overgaan wanneer zij uit voorzorg een maatregel treffen, rechtvaardigt bijgevolg het enkele bestaan van het aldus afgebakende risico, dat bij de belangenafweging rekening wordt gehouden met de bescherming van de menselijke gezondheid. Verzoekster kan dan ook geen argument ontleen aan de verschillen tussen de onderhavige zaak en de zaak die heeft geleid tot de beschikking van 12 juli 1996, Verenigd Koninkrijk/Commissie, reeds aangehaald, aangezien de omstandigheid dat de dodelijkheid van de op de mens overdraagbare ziekte en de ernst van het gevaar waaraan de menselijke gezondheid was blootgesteld, in die zaak in aanmerking zijn genomen, niet impliceert dat de communautaire instellingen bij gebreke van een dergelijke ernst geen maatregelen kunnen treffen.
- 182 Uit bovenstaande overwegingen volgt, dat de voorwaarden voor opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden maatregel in casu niet zijn vervuld. Het onderhavige verzoek moet derhalve worden afgewezen.

DE PRESIDENT VAN HET GERECHT

beschikt:

- 1) Het verzoek in kort geding wordt afgewezen.
- 2) De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

Luxemburg, 30 juni 1999.

De griffier

H. Jung

De president

B. Vesterdorf